

NAŠA KOMUNA

GLASILO IZDAJATELJSKE SKUPNOSTI OBČINSKE SKUPŠČINE LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK

Leto III.

Ljubljana, november 1963

Številka 12

1943 - 29. november - 1963

Dvajset let ne predstavlja v življenju nekega naroda že njegovo zgodovino, predstavlja pa lahko najzlahtnejša poglavja, napisana z velikimi črkami. To so poglavja naše zgodovine — vse do dne II. zasedanja AVNOJa, 29. novembra v Jajcu pa do danes, ko praznujemo dvajseto obletnico te zgodovinske resnice.

Temeljne odločitve AVNOJa so za nas zgodovinska resnica. Njeni plodovi so razkošje naše vsakdanjosti. Primerjave med nekdanjim in zdajšnjim ponuja vsak korak. Tovarne in delovni kolektivi, šole in nove generacije, uresničena načrtovanja in novi delovni programi, mesta in naselja — vse to je razgibano, neutrudno morje tisočerihih doživetij in razum bi komaj preudaril, da njihova starost ne presega dveh desetletij. Zdajšnji čas dodaje s pridobitvami letošnjega leta minulemu obdobju nove oblike, ki zrcalijo v sebi zgodovinske odločitve AVNOJa in naše revolucije. Volitve v samoupravne organe zvezne, republiške in občinske skupščine so potrjen akt naše demokracije; nova ustava s plejado zakonov zagotavlja nadaljni razvoj naših medsebojnih odnosov, odnosov med proizvajalci; statuti delovnih organizacij, podjetij in ustanov, so legitimacija skupne moči, zaupanja in zavestne odgovornosti.

Letos načrtujemo. Družbeni plan za leto 1964 je osnova sedemletnega načrtnega dela, ki se ga bomo lotili s premišljeno upornostjo. Plan ne pripoveduje samo o razvoju gospodarstva: njegova vsebina je z razvojem materialne osnove naklonjena družbenemu in osebnemu standardu, družbenim službam v korist delovnega človeka. Sedemletni plan je zaupnica ustvarljivi težnji proizvajalca, ki nas vselej in povsod seznanja z istim ciljem — s socializmom. In ravno socializmu, naši socialistični demokraciji, je položilo temeljni kamen zgodovinsko zasedanje v Jajcu, katerega dvajseto obletnico praznujemo letos.

Ob DNEVU REPUBLIKE čestitajo vsem delovnim ljudem naše občine in jim želijo pri njihovem delu novih uspehov

OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET

ZVEZA ZB NOV
OBČINSKI ODBOR RKS
DELAVSKA UNIVERZA
UREDNIŠTVO „NAŠE KOMUNE“

Skladnost med produktivnostjo in strokovno usposobljenostjo

- Delavka, ki mora v osmih urah dvigniti in odložiti 500 sodov, je lahko produktivna ob precejšnjem fizičnem naporu! Produktivnejša bi bila, če bi del njenega fizičnega napora prevzel pač ustrezen mehanizem — transport — in diagram splošne produktivnosti bi se pomaknil navzgor za celotno podjetje! Navadno pravimo: ob enakih proizvodnih stroških in neizpremenjenem številu zaposlenih odkriva porast proizvodnje ter

izgubila letno 30 milijonov dinarjev, zdaj pa jih prihrani z uvedeno proizvodnjo raznih izdelkov iz odpadnega materiala. Semkaj sodijo številni primeri iznajdljivosti, smotrnega koriščenja strojnih kapacitet, posluha za sodobno in ekonomsko, sodi semkaj prav primer s sodi, s katerim smo začeli pripoved.

Vse to in sploh boj za produktivnost je tesno vezano na strokovno usposobljenost vodilnega kadra v na-

Vse te primerjave pa seveda niso usodne. Neskladje med določili v pravilnikih in dejanskim položajem lahko odkloni čas. Pomembno je samo opozorilo politiki kadrovanja, ki mora imeti močno obeležje načrtnega reševanja pomanjkljivosti kvalificiranega sestava delovne sile. Ravno politika kadrovanja, štipendiranja, pa v naši komuni ni najugodnejša: nekaj nad 400 štipendistov 27 podjetij pripada kot perspektivni strokovni kader predvsem le trem, štirim gospodarskim organizacijam — „ELES“, Avtomacija, Elektronika... — vrsta podjetij pa je, ki ne štipendirajo nikogar.

Potemtakem je umestno priporočilo občinske skupščine gospodarskim organizacijam, da naj s skrbjo za politiko kadrovanja ustvarjajo pogoje za nadaljnje doseganje ugodnejše stopnje produktivnosti. To skrb bi morali upoštevati statuti podjetij (in ustanov!), saj je reprodukcija kvalificiranih delavcev dejansko enakovredna reprodukciji strojev.

D. K.

Z razprave na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta

Delegati so se v razpravi dotaknili predvsem nekaterih najpomembnejših problemov in vprašanj, ki jih bomo skušali posredovati tudi našim bralcem v nekoliko skrajšani obliki.

- Vprašanje dela strokovnih odborov za posamezna področja sindikatov.
- Dejavnost in problemi ter načrti komunalne skupnosti socialnega zavarovanja.
- Investicije v našem zdravstvu.
- Problemi sezonske delovne sile.
- Pogoji ob skrajšanem delovnem času.
- Sredstva za razvoj družbenih služb.
- Kategorizacija šol.
- Nagrajevanje prosvetnih delavcev.
- Statuti.
- Področje vzgojno-varstvenega dela.
- Rekreativna in skrb za razvedrilo delovnega človeka.
- Vprašanje izobraževanja in družbenega usposabljanja v delovnih organizacijah.

ZJUTRAJ JE LE PREDALEČ

Pododbor krajevne skupnosti Škofljica je zaprosil avtobusno podjetje „Ljubljana-transport“, da bi omogočilo delavcem iz Smrjenja, Vrha, Gradišča, Pijave gorice in Ločnika, ki se vsak dan vozijo na delo v Ljubljano, redno avtobusno progo. Do dosedanjih prometnih zvez pa je le malce predalet. Iz Zelimelj pelje vsako jutro avtobus v Ljubljano in se popoldne vrača spet nazaj. Iz teh vasi pa je do najbližjih prometnih zvez najmanj 5—10 km. Od Vrha pa do železniške postaje na Škofljici je kar 10 km, iz Gradišča 9 kilometrov, iz Smrjenja 7 km in iz Pijave gorice 3,5 km.

Zato je prošnja delavcev iz teh krajev, ki dan za dnem hodijo na delo v Ljubljano in se pozno vračajo, še toliko bolj opravičena.

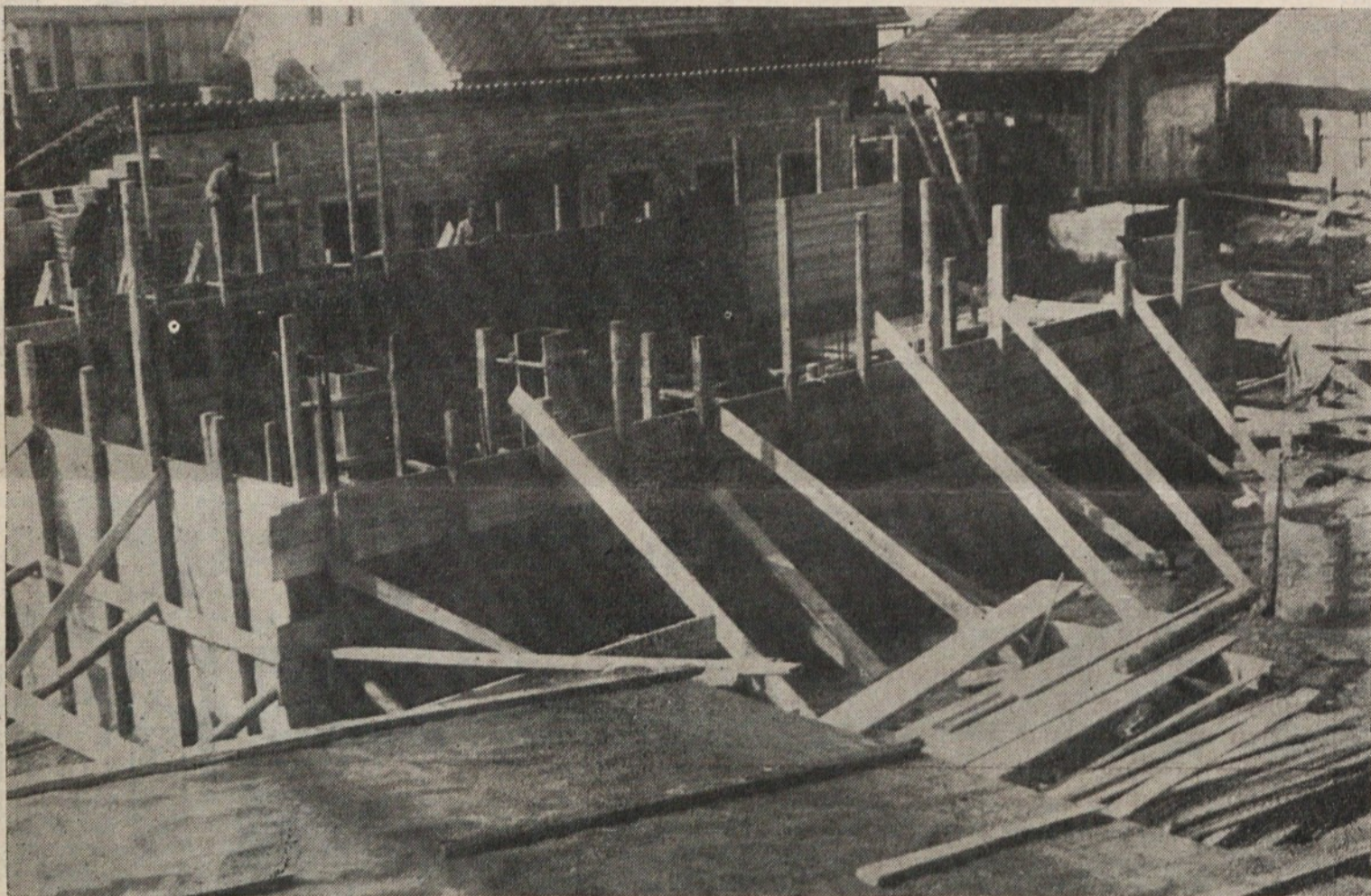
Vpisali smo 175 milijonov ljudskega posojila

Po zadnjih podatkih smo v naši občini vpisali nič manj kot 175 milijonov dinarjev ljudskega posojila za obnovo in izgradnjo Skopja. 51 gospodarskih organizacij je vpisalo 78 milijonov 530 tisoč dinarjev, več kot deset tisoč delavcev in uslužbencev pa je vpisalo 81 milijonov 187 tisoč dinarjev. V zadnji skupini so obrtniki in kmetovalci vpisali nekaj več kot 16 milijonov dinarjev.

Društvo prijateljev mladine terena Krim ponovno zaživelo

„Zaradi vse večjih potreb po družbenem sodelovanju pri urejanju problemov, ki nastajajo pri delovanju z mladino, za poživitev njenega izvenšolskega delovanja in za poživitev akcij, ki so v preteklosti pestrile delo z mladino, je nujno, da se oživi delo Društva prijateljev mladine na našem terenu.“ S temi besedami je ravnatelj osemletne šole „Oskar Kovačič“ Jože Mihevc začel izredni občni zbor DPM terena Krim, na katerem se je zbralo precej občanov. V kratkih besedah je orisal delo in razpad prejšnjega odbora DPM, ki je prenehal z delom že 1959. Potem ko je predstavila ObZPM Anica Zavec spregovorila o najvažnejših nalogah DPM na terenu, so zborovalci v razpravi nanizali vrsto najnujnejših problemov, s katerimi se bo „spoprijel“ novi odbor, ki ga sestavlja sedem članov.

Odbor se bo konstituiral na svoji prvi seji, prepričani pa smo, da bo uspešno nadaljeval delo in tradicijo, ki jo je imelo prejšnje DPM pred razpadom, v letih svojega najuspešnejšega delovanja.

Ob Tržaški cesti v Ljubljani že raste poslopje nove pošte. To bo vsekakor pomembna pridobitev za vse naše mestno področje, zlasti še ob predelu okrog Tržaške ceste, od koder so se ljudje nemalokrat podali po opravkih kar na glavno pošto ob Titovi cesti. Zdaj pa jim bo pot prikrajsana, že prvi obrisi novega poštnega poslopja pa nas navdajajo z zadovoljstvom, da bomo slednjič le enkrat stopili v nove, svetle in sodobno urejene poštno prostore tudi na Tržaški cesti.

- ustvarjenega dohodka večjo stopnjo produktivnosti. Vse to pa pomeni nenehno odkrivanje notranjih rezerv, vseh tistih faktorjev, ki lahko ugodno vplivajo na dvig produktivnosti.

Prizadevanje gospodarskih organizacij v naši komuni ni brez zgovornih rezultatov. Če upoštevamo dohodek na zaposlenega, ugotovimo v industriji indeks 122,7, v celotnem gospodarstvu občine pa 115,2 v primerjavi letošnjega z lanskim prvim polletjem. Z vednostjo, da indeksi niso korigirani z vplivom cen, spoznamo izračun produktivnosti, ki je v naši komuni za 10 odstotkov ugodnejši.

V teh desetih odstotkih tiči marsikaj! Semkaj sodi uvedba kontrole kvalitete v Tobačni tovarni, ki je neposredno vplivala na organizacijo dela in na organizacijsko strukturo podjetja. Ob produktivnost zadeva reorganizacija proizvodnje ter uvajanje mehaniziranega procesa v nekaterih obratih „Ilirije“. Ob tem lahko podčrtamo koristnost ugotovitve Kovinske industrije Ig, da je doseg z neuporabnostjo odpadnih delov

ših delovnih kolektivih. Nezanje pa nikjer ne opravičuje morebitnih neuspehov, predvsem ne tam, kjer se uspehi ponujajo. Boj proti neznanju pa pomeni poglobljeno skrb za nadaljnje strokovno usposabljanje delavcev, v mnogih primerih doslednejše upoštevanje določil naših pravilnikov.

Presodimo: med 27 podjetji jih je 18, ki imajo v pravilniku pogoj, da mora imeti direktor fakultetno izobrazbo. Dejansko pa so le v štirih podjetjih na direktorskem položaju ljudje s takšno izobrazbo. Med omenjenim številom podjetij v naši komuni jih je spet samo 17, ki imajo sistematizirana delovna mesta za vodje komercialnega sektorja, pri čemer 14 pravilnikov zahteva za takšno delo človeka z visoko izobrazbo. Dejansko pa so le tri delovna mesta v rokah ljudi z zahtevano izobrazbo. Podobna je primerjava med zahtevami pravilnikov ter z zasedbo ostalih delovnih področij vse do tehnike in računovodstva, da ne govorimo o pomanjkanju ekonomistov, socialnih delavcev, pravnikov in drugih.

Sporočili so nam

Kot so nam sporočili z osnovne šole Škofljica, je tamkaj vpisalo 14 vpisnikov 84 tisoč dinarjev ljudskega posojila. Prvotno smo namreč objavili, da so na tem našem učnem zavodu, vpisali le 29 tisoč dinarjev, kot nam je to sporočila Služba družbenega knjigovodstva NB 600-18 s sporočilom z dne 16. oktobra. S tem pa prav gotovo ne zadene krivda našega uredništva.

Končani so zbori volilcev

Od 25. oktobra do 11. novembra so se po vsej občini izvršili prvi jesenski zbori volilcev. Na njih so občani kritično pregledali dosedanje delo krajevnih in stanovanjskih skupnosti, nemalo govora pa je bilo tudi o nekaterih aktualnih komunalnih problemih, ki se vlečejo že leta in leta. Volilci so pregledali tudi realizacijo letošnjega družbenega načrta občine, spregovorili pa so še o občinskem statutu in statutih krajevnih skupnosti. Ob koncu so izvolili tudi člane novih šolskih odborov. O zborih volilcev bomo še poročali.

SPREHOD PO DOLGEM IN POČEZ

Mozaiik vsakdanjih srečanj, ki pa niso le srečanja

Dolga in lepa avtomobilska cesta, ki tam pod Golovcem zavija proti „cvičkovi deželi“, lepi Dolenjski. Toda, ne le cesta, tudi vsa njena okolica iz dneva v dan spreminja svojo zunanost. Rudničani so nemalo ponosni na to.

Ob Dolenjski cesti, zraven bencinske črpalke „Petrol“, so odprli manjšo restavracijo, ki bo pravzaprav restavracija zaprtega tipa. V njej se bo lahko oddahnil, se odžejal in potolažil lakoto, vsak voznik motornega vozila, ki se bo moral zaradi okvare ustaviti v avtomobilski delavnici in počakati na popravilo. Ustanovitev restavracije je vsekakor zelo pohvalni korak podjetja „Cosmos“, in se je bodo lastniki motornih vozil prav gotovo zelo razveselili. Tako se bodo najlaže odpočili in osvežili po naporni vožnji.

Tudi novo osnovno šolo so pred kratkim dobili Rudničani. Prav nič pa ni v okras vrsta reklamnih tabel ne daleč od nove šole, ki so pričvrščene na zidno ograjo nekdanjega nogometnega igrišča na „Krimu“. Nogometnega kluba ni več, ostale pa so ogromne reklamne table vseh barv in napisov, ki na moč motijo in kazijo okolico. Skoraj 20 jih je. Kar tekmujejo si med seboj: „DUNLOP“ — Sport — CO LTD London, HANNO — Tisch — Tennis A. G. — Hagedorn-Osnabrück in še nekaj domačih reklam, pač po želji. Vsekakor bi bilo prav, da bi že zaradi velikega tujskega prometa izginile z zidu oziroma zidne ograje neokusne reklame, ki motijo urejeno okolico in harmonijo novih naselij, ki nastajajo ob avtocesti. Res je, da je denar denar, biti pa mora vedno na pravem mestu.

Reporterjevo pozornost je vzbudil tudi lep nov kiosk v bližini železniškega prehoda. Iz

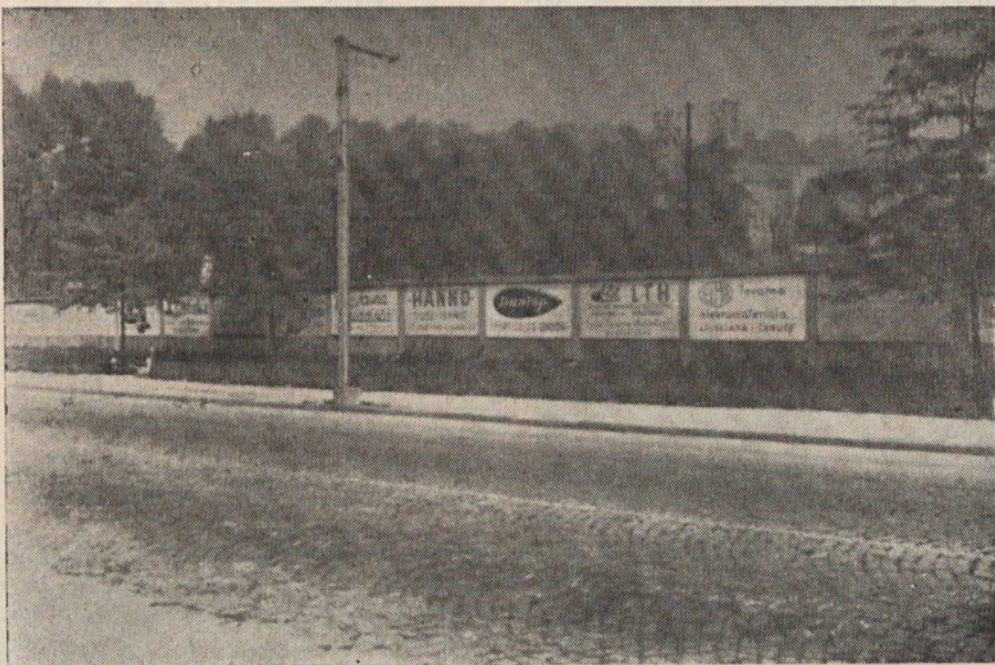

„Se vam ne zdi, da so me potisnili ob stran,“ bi lahko dejala naša sobesednica iz kioska na Dolenjski cesti.

njega je prav prijazno zrla med svet prodajalka. S fotoreporterjem sva se ustavila pri njej in povprašala, ali tudi njo težijo kakšne komunalne skrbi. Ugotovila sva, da je ne. Le osebnostne. Imela bi rada novo stanovanje, vendar ne tako majhno kot je njen prodajni kiosk. Prijazno je prikimala in zaprla okene.

Presenečena sva se zopet ustavila na odseku ceste od prulškega mostu pa do Gradašče. Osuplost in jeza. Fotoreporterjeva kamera ga je skušala zajeti. Kakšne kotanje, prah in skoraj štrleški jarki. Se hoditi ne moreš, kaj šele voziti. Sprhnili plotovi pa se prijazno nagibajo in čakajo tistih, ki bi jih rešili starine „sivih let“. Na pragu neke sta-

novanjske barake, ki sestavljajo pravcato ulico in so menda last „Slovenija cest“, je stala mlada žena. Ni je motil vonj po katranu in niti mračna barva barak. Kaj je mislila, ko je tako zvedavo strmela v svet. In njene želje? Nobenih posebnih, zdravja. Zadovoljna je bila skupno z možem. Njeno stanovanje pa

Kaj porečete na vse to. Namreč za „prikupno galerijo“ reklamnih napisov, ki že leta in leta kljubujejo „zobu časa“ ob ograji nekdanjega nogometnega igrišča na Krimu.

je bilo tudi v baraki svetlo in čisto. Vendar, ko bodo trije, bo tudi to kljub skromnosti premajhno. No, stanovalka je trdno prepričana, da se bo tudi ona z družino kmalu vselila v novo stanovanje. In končno nama je vendarle odkrila majhno željo. Da bi pozimi izplužili tudi cesto v Trnovskem pristanu, kjer zapade visok sneg, nikdo pa je ne izpluži in stanovanci ga gazijo do kolen visoko. Odkorakala sva po prašni cesti, verjemite ali ne, res po prašni. Spremljalo naju je cvrčanje ptic v kletkah, pričvrščenih na lesene barake.

Toda, tudi v Trnovskem pristanu popravljajo ceste. Tako bodo v kratkem uredili kanalizacijo v Ćiprovi ulici in jo prekrili z asfaltno prevleko. Ob Krakovskem nasipu že

stoje nove svetilke, ki bodo pregnale temo s ceste in povečale varnost v nočnih urah. Sedaj je cesta še zaprta za ves promet, ker še čaka na asfaltiranje. Krakovčani upajo, da bo to kaj kmalu, še pred jesensko močjo.

Že blizu občinskega poslopja sva ustavila hitrega pismonošo, da nama kot star občan pove kaj zanimivega, saj ti vedno „veseli poštarji“ pač vse vedo. Kar na kratko naju je odpravil: „Odhajam v zasluženi pokoj, oglasita se čez mesec dni.“ Ob prijetni misli na pismonošino zasluženi pokoj, sva odhitela po Tržaški cesti in ustavila tapetnika A. R.

„Kakšen komunalni problem pa vas kaj žuli?“ sva ga pobarala.

Ali že vesle da . . .

... se bo prihodnje leto dokončno preselila v naše občino tovarna pletenin „Angora“, ki bo dobila nove prostore v nekdanji šoli „Oskarja Kovačiča“.

... smo v prvih šestih mesecih letošnjega leta izvozili le nekaj več kot 40 odstotkov od predvidenega plana.

... dograjujemo v Gerbičevi ulici nov trgovski lokal.

... se je trgovsko podjetje „Mercator“ odločilo, da bo zgradilo na Tržaški cesti sodobno urejeno in opremljeno samopostrežno trgovino za stanovanjske in poslovne objekte.

... so na razgovoru s predsedniki krajevnih odborov SZDL kritično ocenili akcijo ob vpisovanju ljudskega posojila za obnovo in izgradnjo Skopja, statutarne razprave in prve jesenske zbornice volilcev.

... se nam poleg bencinske črpalke na Tržaški cesti v bližnji prihodnosti obetata še dve novi — na Dolenjski cesti v Ljubljani in Velikih Laščah.

... sta oba zbora naše občinske skupščine sprejela sklep, da se dajo vsi gozdovi splošno ljudskega premoženja na področju naše občine, ki sodijo v ljubljansko gozdno-gospodarsko območje, v uporabo Gozdnemu gospodar. Ljubljana.

... so kmetijske zadruge z Dobrove, Iga in Preserja s 1. novembrom prenesle vso gozdarsko dejavnost, ki so jo doslej opravljale, vključno odkup in promet z lesom, na Gozdno gospodarstvo Ljubljana, kmetijska zadruga v Velikih Laščah pa na kmetijsko-gozdar. posestvo Kočevje.

... sta ustanovljena sklada za pospeševanje gostinstva in turizma ter sklad za napredek obrti.

... imamo na področju naše občine 26 pomembnejših telesno-vzgojnih in pa športnih društev, ki združujejo v svojih vrstah že nič manj kot 3827 članov ali okrog sedem odstotkov vseh prebivalcev.

... so na izrednem občnem zboru občinske gasilske zveze med drugim tudi sklenili, da bodo začele z delom posebne komisije za požarno operativno in preventivno službo v komuni. V njih bodo predvsem gasilski strokovnjaki, po potrebi pa tudi visokokvalificirani delavci iz javnih služb in raznih gospodarskih organizacij.

Vlado Firm — Lojze Zavodnik

Tudi za šolsko dejavnost bo treba več posluha

Oba zbora občinske skupščine sta pred kratkim razpravljala na eni svojih zadnjih sej o poročilu svetov za šolstvo, kulturo, prosveto in telesno kulturo, ter pri tem poudarila nujnost pri hitrejšem reševanju aktualnih problemov s teh področij našega družbenega življenja. Zlasti gre za pereče vprašanje v našem šolstvu, ni manjši problemi pa se nam pojavljajo tudi na področju kulture, prosvete in telesne vzgoje, ki smo jim vse doslej krojili usodo s skromnimi sredstvi za njihovo osnovno delo. Na naši prvi sliki vidimo republiškega ljudskega poslanca inž. Ferda Gorjanca (drugi z leve), predsednika občinskega odbora SZDL Staneta Vrtiča in poslanca Skupščine SRS Mitjo Stupana (na skrajni desni). Na drugi sliki je delovno predsedstvo seje: Tatjana Lokovšek, predsednik občinskega zbora, podpredsednik občinske skupščine Edo Klanšek in pa Ciril Marinček, ki je vodil zbor delovnih skupnosti.

IN SE NEKAJ O ZIMSKEM TURIZMU V NAŠI OBČINI

Predramiti se bo treba iz spanja

Kadar slišimo besedo „zimski turizem“, nehote pomislimo samo na Gorenjsko in pa mogoče še na Pohorje. Res, da v teh predelih po navadi preje zamede, toda lanska zima je vse presenetila, ko je nasula povsod dovolj snega. Nikjer ni rečeno, da se ne more to spet zgoditi.

Zmotno je mišljenje, da v naši občini ni primernih terenov za razvoj smučanja. Pobočja v Polhograjskih Dolomitih, Planinica in Rakitna pod Krimom, Kurešček, Zelimeljska dolina in še nekateri kraji, so več kot primerni za razvoj zimskega turizma.

Toda tudi zimski turizem se ne bo razvil sam od sebe. Tudi za smučarje je treba zgraditi primerne naprave. Predvsem žičnice. Brez tega ne gre več. Današnji človek ni več pripravljen

sopihati v reber celo uro, da se bo potem peljal nekaj minut navzdol.

V tem oziru nam je lep dokaz Kurešček, ki je popolnoma izgubil veljavo kot smučarski teren. Pred letom 1941 je bil neprimerno bolj poznan in cenjen kot sedaj. Cele karavane smučarjev so hitele ob nedeljah na Kurešček na vse mogoče načine: z avtobusi, s sanmi, peš in celo s konjsko vleko (skikjeoring).

Sedaj je vse to propadlo. Edino kak smučarski začetnik se še spravi na Kurešček, da ga nihče ne vidi, kako zna padati. In to je vse. Večino smučarjev iz Ljubljane je pritegnila Gorenjska, ostali predeli pa so potisnjeni v ozadje in to precej po lastni krivdi.

Prof. J. Meze

Ker ni v naši občini potrebnih zimskih naprav, smo smučarji prisiljeni obiskovati oddaljene kraje. Slika nam kaže učence iz osnovne šole „Oskarja Kovačiča“, ki gredo najraje v Kranjsko goro, saj jih vlak pripelje skoraj pod žičnico.

Življenje si krojijo po svojih zamislih

Ljudje, ki jih še do nedavno nihče ni vprašal: „Kaj pa vi mislite o tem?“, se danes na raznih zborih ograšajo, predlagajo in razpravljajo. Svoje življenje oblikujejo pa svoje. Koliko koristnih želja in hotenj prinesejo na zbor volilcev! Preveč je teh želja in preveč so raznolike, da bi se dale vse uresničiti. Vendar ljudje vedo, da je ni sile, ki bi jim lahko preprečila

nekaj, kar je v splošno korist in za kar so pripravljeni tudi sami nekaj žrtvovati. Občani Sentošta in okolice se lahko na vsakem koraku navdušujejo nad rezultati svojega skupnega dela. Doseženi uspehi jim dajejo tudi voljo za nove načrte. Da je teh načrtov še in še, nam dokazuje tudi zadnji zbor volilcev, na katerem je bila udeležba številna in razprava mnogo zrelejša kot navadno.

Najbolj živo postane, ko so na vrsti stvari, ki jih je treba rešiti v domačem kraju. Kaj nas žuli? Poti, ambulanta, pošta, avtobus, šola.

Pot od Planine proti Mačji riti je obupna, če bi se tamkajšnji ljudje nekoliko bolj zanimali, bi bila morda že boljša. Tudi na zboru volilcev jih je bilo s tega področja malo.

„Stopnice“ iz Kurje vasi do Sentošta človeka, ki se pelje, tako pretresejo, da še potem, ko ni več kanalov, pol ure z glavo kima.

Cesta Potok-Sentošt pa je v blatu. Majhno število domačinov je napravilo okrog dva tisoč prostovoljnih delovnih ur in upravičeno zahtevajo pomoč.

Cesta Sentošt-Kogel je pa muhasta. Vsako leto drugje se hoče viti in želi biti zelo široka.

VI ČLANI KOLEKTIVA SO SE ODZVALI HUMANI AKCIJI

Delavski svet tovarne ILIRIJA je poleg prve pomoči Skopju, ki jo je nudil takoj po samem potresu prebivalcem bratskega mesta sklenil, da bo po zaključnem računu za leto 1963 dodelil iz svojih sredstev še pet milijonov dinarjev posojila. Kljub velikim obveznostim, ki jih čakajo v letošnjem letu in zlasti še v prihodnjem letu, glede na izvajanje rekonstrukcije tovarne, so se odločili za ta ukrep.

Povemo naj pa tudi to, da so prav vsi člani kolektiva vpisali ljudsko posojilo za obnovo porušenega Skopja; seveda v različnih zneskih, vsak po svojih možnostih. Vsi skupaj so vpisali 1, 685.000 dinarjev, kar pomeni, da je vsak Ilirijan vpisal povprečno okrog 7300 dinarjev posojila.

Ambulanta je najbolj koristna in potrebna, vendar še precej samotana, upamo pa, da bomo s pomočjo Zdravstvenega doma na Viču, rešili tudi ta problem.

Ljudje žele svežih novic. In, če večina ljudi nekaj želi, bodo tudi našli pametno rešitev. Predlog je bil, da bi horjulskemu pismonoši kupili moped, s katerim bi vsak dan prinašal pošto k nam. Mogoče. Saj bi ta podarjeni moped služil nam.

Okrog dvajset ljudi iz Sentošta in okolice je zaposlenih v Horjulu. To je dolga pot — in utrujen od nje, pozimi pa premražen delavec, bo težko uspešen na delovnem mestu. V prizadevanju za redno avtobusno zvezo Sentošt-Horjul, jih bo gotovo podprlo tudi vodstvo tovarne.

Šola je v kritičnem stanju, ker že vrsto let ni bilo denarja za večja popravila, samo po sebi je pa jasno, da zgradba ne more biti vsako leto boljša in tudi enaka ne.

J. P.

Potreba po informiranju občanov

„Mesec mladinskega tiska“ — lahko preberemo na lepakih, ki jih vidimo na skoraj vseh oglasnih deskah.

Mogoče nas to spomni, če ne drugega pa vsaj na to, da premalo vemo o tisku in o literaturi, da bi lahko premišljali o njihovi kvaliteti in kvantiteti.

Res je, da smo doslej dajali vse premalo poudarka tej tako važni obliki informiranja, kot je tisk in poučna literatura, ki je edini vir za samostojno oblikovanje človeka v socialističnem duhu.

Vprašanja kot so na primer: nizka naklada „Mladine“,

Priročnika za mlade aktiviste in podobno ter vse ostale ugotovitve, ki sem jih le delno omenila, so narekemale, da moramo bolj sistematično pričeti z delom tudi na tem področju.

Prva taka akcija, ki je le prelomnica dosedanjega in bodočega, je prav mesec november, ki smo ga imenovali „Mesec mladinskega tiska“. Prispevek k celotni akciji je bila tudi razstava v avli kina Vič, ki jo je organiziral ObK ZMS s Cankarjevo založbo.

Upamo, da je vsak obiskovalec razstave našel vsaj delček tega, kar ga zanima, med vsemi 270 razstavljenimi knjigami in da smo informirali najširši krog mladih.

In če je tako, smo dosegli svoj namen.

M. Korunič

Mesec boja proti alkoholizmu

Mesec november je posvečen boju proti alkoholizmu. Ne bo torej odveč, če prav sedaj napišemo nekaj vrstic o tem, kako smo se v naši občini pripravili na to akcijo.

Lani ustanovljena komisija pri občinskem odboru SZDL, katere namen je boriti se proti alkoholizmu, je dosegla že nekaj uspehov. Še posebej opazna je njena aktivnost. Da bi tudi v mesecu boja proti temu obče ljudskemu zlu dosegla konkretne rezultate je dala pobudo za naslednje akcije:

Trije člani komisije so se pogovorili z referentom za šolstvo o izdaji posebne okrožnice na šole v občini s pozivom, naj bi v novembru med poukom opozorili učence in dijake na neštete kvarne posledice alkoholizma. Prav tako so člani komisije opozorili vodjo oddelka za narodno obrambo na potrebo protialkoholne akcije med mladinci — predvojaške vzgoje.

Tudi patronažna služba je na pobudo komisije poslala zaščitne sestre na šole v podjetja v zvezi s protialkoholno akcijo. Posamezni člani komisije so že navezali stike s socialnimi delavci v posameznih podjetjih in se pogovarjali o evidenci in o zdravljenju kroničnih pijancev.

Komunalni skupnosti socialnega zavarovanja je komisija predlagala naslednje:

Pri vseh nesrečah pri delu naj se s krvno preiskavo anamnestično ugotovi prisotnost alkohola v krvi.

Komunalna skupnost socialnega zavarovanja naj sproži zamisel o obvezni registraciji alkoholikov med bolniki. To registracijo naj bi izvedli zdravstveni zavodi.

Mimo navedenega se bodo ta mesec vsi člani komisije seznanili z diplomskim delom socialnega delavca IVANA MASERA o alkoholizmu v občini Ljubljana-Vič-Rudnik.

V. Mlekuž

Bezite in razžirjajte

naš list!

K ODREŠILNEMU KLICU NA IGU

Slika dovolj zgovorno priča o tem, kako je potrebno novo šolsko poslopje. Stavba je že stara več kot sto let in zato že zdavnaj ne ustreza današnjemu šolskemu življenju. Pouk poteka v treh izmenah in grozi že četrta.

UTIHNILA JE PESEM RUDARJEV

Bršljan bo spet rasel

V dolinico pod Plešmi prideš lahko z dveh strani, iz vasi Pleše po kolovozni poti, ki vodi strmo po bregu navzdol ali pa po lepi črti iz Skofljice pod podvozom dolenske železnice. Podvoz loči dolinico in jo povezuje z ostalim svetom. Zemlja naokrog skriva na površini in v svoji notranjosti veliko bogastva. Tu so do pred dnevi kopali „belo zlato“ — barit. Končali so. Prenehala je pesem minerjev, kompresorjev, vagončkov, lopat. „Belega zlata“ je v sedanjih kopih premalo, da bi se še splačalo. Novi rovi so še odprti, sedanjí kolektiv pa ni imel dovolj sredstev, da bi lahko finansiral raziskovalna geološka vrtanja, drugje pa ni bilo pravega razumevanja in „belo zlato“ je ostalo skrito, zakopano „sedem klafter“ globoko. Srečaval sem jih, njih ki so se poslovili od rova, svetilka podpornika, tršate, koščne, sama kita, malce blede v obraz, na ustnicah žalosten nasmeh, z otožnim izrazom na očeh. Zalovali so, brez besednega izraza, žalovanje nemo, tiho. Za njih je rudnik pomenil veliko več, kot samo vsakdanje delo, kruh, to je bilo njihovo življenje in brez rudnika se počutijo, kot riba brez vode. Novo delo jim ne stoji k rokam, čeravno je zelo podobno prejšnjem, samo na svetlem je in le počasi se privajajo nanj.

Tri sto let je teklo življenje rudarjev v dolini in jami. Bršljan je že nekajkrat zagrnil vhod v jamo in vendar, vedno znova so ga našli. Nazadnje so ga poiskali po drugi svetovni vojni, ko so pričeli z intenzivnim izkoriščanjem barita.

Proizvodnja se je z leti veliko spreminjala. Dolga desetletja so rudarji vihteli kladivo, rokovali z dolgim svedrom, črpali vodo z vedri in zažigali smodnik z rženo slamo. Postavili so tudi rudarsko zgradbo za svoja stanovanja. Toda čas je hitel, lastniki rudnika so se menjali in z njimi tudi življenje rudarjev v dolinici. Nekaj časa so kopali svinco, nato cink, pač kar so lastniki bolje spravili v denar. Dolžina rova se je večala in z njo globina jame. Rudarji cenijo, da so vrtali v globino 70 metrov pod Ljubljanskim barjem. Dolžina se je pričela spreminjati, dobivati lepšo obliko. Stare rudniške zgradbe so porušili in zrasle so nove, lepše. Napredek je bil očiten vsepovsod. Kramp je zamenjal kompresor, vedro je zamenjala črpalka, voz je zamenjal avto.

Novi rudnik je po osvoboditvi pričel delati s polno paro. Vozniki so s konjsko vprego komaj sproti odnašali nakopane količine barita. Prav nerodno je bilo, če je zmanj-

Separacija je ponos in simbol rudarjev

kalo vagonov na železnici. Pleški barit je osvojil domači trg. Povpraševanja je bilo več kot preveč. Prišel se je izvoz v Anglijo, Madžarsko, Sovjetsko zvezo, Združene države Amerike in še v druge evropske dežele. Izvoz je cvetel, proizvodnja je rastla, rudnik se je izpopolnjeval na vseh področjih pri organizaciji uprave, dela, proizvodnem prometu, izpopolnjeval je svoj strojni park, dvigala se je idejnost in zavest rudarjev. V takem razpoloženju so rudarji izvolili tudi svoj prvi delavski svet in upravni odbor.

Pred desetimi leti so rudarji postavili prvo separacijo. Trg je tako pričel dobivati čisti barit, brez primesi kamenja. S postavitvijo separacije so bila odprta nova delovna mesta, povečali so se osebni dohodki. Tako je postala separacija ponos vseh rudarjev.

Tokrat so prvič ugotovili, da zaloge rude pravzaprav niso neizčrpne. Pri vrtanju so čedalje pogosteje naleteli na stare, izčrpane rove. Vendar so rudarji plan proizvodnje še vedno izpolnili. Rudarji niso popustili, iskali so rešitve problema in jo tudi našli. Združili so se s podjetjem „Mineral“ iz Ljubljane in pričeli z novo dejavnostjo — s proizvodnjo peska vseh vrst, za malto, teranovo, betoniranje itd. Pričeti nameravajo tudi s cementnimi izdelki za gradbeno dejavnost, ki je v zelo velikem poletu.

V jami — v rovu je zdaj tiho, samo še potoček priteka na dan. Bršljan pa že razteza prve vejice na vhodu rova, in le izurjeno oko bo lahko odkrilo nov rov.

Lojze Habjan

Rudarski „Srečno“ je utihnil, bršljan pa bo prerasel vhod v jamo

PRISPEVEK K PRAZNIKU

Beležka uspehov Zavoda za prosvetno-pedagoško službo bo ob 29. novembru precej obsežna

„Zavod za prosvetno-pedagoško službo Vič-Rudnik“ nenehno beleži uspehe, zato mu bo ob 29. novembru kritična analiza vsega storjenega, le pohvalna. Poznam njihovo plodovitost, saj sem jih bila kot pedagog tudi čestokrat sama deležna. — Vsi vemo, da skrb za vsestranski razvoj predšolskega in šolskega otroka v vzgojno-varstvenih ustanovah stopnjevano narašča. Vzgojitelji se trudijo, iščejo nove smernice, sodobne metode itd. Tudi oddelek „Zavoda za prosvetno-pedagoško službo Vič“, ki je zainteresiran za vzgojno-varstvene ustanove in ga vodi, požrtvovalna tovarišica Ilmarijeva, je v ta namen že lani organiziral dva aktivna. V prvega so bile vključene vzgojiteljice iz občin: Vič-Rudnik, Vrhnika, Logatec, Cerkljica in Grosuplje, v drugem pa iz Ribnice in Kočevja. Oba sta bila formirana zato, da bi z najnovejšimi podvigi omogočili in dvigali kvaliteto vzgojnega dela. Aktivna sta delala po določenem skupnem programu, čeprav je bilo sestajanje članov prvega aktivna v Ljubljani, drugega pa v Kočevju. Obravna-

vala in poglobljala sta važne teme. Predavanje „O PONAZORILIH“, z vmesno razpravo, ki ga je tako živo podala tov. Pokornova, vzgojiteljica iz Trnovega, je osvetlilo uporabo senčnega gledališča: črno-belega in v barvnih kontrastih, saj nudi morje možnosti za uporabo v vzgojnem in izobraževalnem delu.

„Pravilna pomoč šolarjem v ustanovi“, to je bilo področje, ki mu je izčrpno zadostil tov. Kmetič, ker je tudi sam vodil šolsko skupino. Ustavljal se je ob faktorjih, ki zavise od zunanjih okoliščin, od tistega, ki se uči, ob pripomočkih in tehnikah učenja, o delu v interesnih krožkih, kar je pomembna zahteva nove, sodobne, reformirane šole.

To predavanje so posredovali tudi posebnim domovom, ki imajo soloobvezne otroke, na njihovo željo.

Omenim naj temo „Duševno zdravstvo“, ki nam jo je približal dr. Milčinski in „Difilm“ ter ostala Audio-vizuelna sredstva“, ki jih je predstavila tov. Voglarjeva.

Letos sta se strokovna aktiva vseh sedmih občin združila. To je narekovala pogosto otežkočena organizacija dvakratnih predavanj iste teme, ker je bil program skupen. Zaželeni so tudi širši pedagoški sestanki, kjer se med seboj povezujejo bližnje ustanove (n. pr. Trnovo-Bičevje, Vič-Rožna dolina) itd.

Precejšnje število vzgojiteljev naše občine, članov strokovnega aktivna, se je 18. oktobra letos zbralo na svojevrstno, izredno zanimivo predavanje Mire Voglarjeve „O GLASBENI VZGOJI“.

Označimo jo kot prvo, ki je zaorala ledino... — prvi komponist, za katerega trdimo, da je s temeljitim psihološkim poznavanjem otroka v predšolski in šolski dobi prodirala v njegovo življenje in ga v pesmi čustveno prikazala ter obarvala; sama je v vlogi vzgojiteljice delovala v vzgojno-varstveni ustanovi. — „Zavod za prosvetno-pedagoško službo Vič-Rudnik“ je izdal njeno pevsko

Nadaljevanje na 6. strani

Kmelijsko posestvo Barje v nekaj besedah

• Celotna površina Ljubljanskega barja zavzema 16.327 ha, od tega je 1914 hektarjev mineralnih tal, in nekaj več kot 7400 ha organskih tal. 75 odstotkov barjanskih površin preraščajo kisli travniki in je od tega le 25 odstotkov njivskih površin. Tako najdemo obsežna področja, na katerih ne raste drugo kot preslica, šaš in špehek. Vendar pa pri vsem tem najdemo tudi predele z dobro travno rušo, kar pa je dokaz, da je tudi na Barju možna proizvodnja kvalitetne krme.

• Kmetijsko posestvo Barje je bilo ustanovljeno s spojitvijo kmetijskih posestev Jesenkovo, Bokalce, Verd, Brest, KZ Polhov Gradec in Markovec v Loški dolini pred štirimi leti.

• Posestvo je letos prevzelo v svoje upravljanje od Ljubljanskih mlekarj še obrat Horjul z 200 ha zamočvirjenih zemljišč. Farma je namenjena za pitališče, dva hlevska objekta pa sta še v gradnji.

• Posestvo opravlja prav zdaj preurejevalna dela na Gmajnicah in v Bistri, kjer bo usposobila najmočnejša proizvodna centra za mleko po 550 krav. Z dograditvijo teh dveh farm in usposabljanjem novih zemljišč, bi se povečal stalež živine že od 1600 do 1700 glav.

• V obratih posestva je ta čas po statističnih podatkih, zajetih v elaboratu, nekaj več kot 1600 glav živine. Med njimi je nad 800 krav, 232 glav mlade plemenske živine, nad 80 telet do treh mesecev starosti in nad 500 glav mlade živine v pitanju.

• V letošnjem letu je planiranih 305 milijonov dinarjev investicijskih sredstev. Za gospodarske objekte bodo uporabili nekaj več kot 137 milijonov dinarjev, 81 milijonov dinarjev za meliorativna dela, 16 milijonov dinarjev za nakup živine ter 11 milijonov dinarjev, namenjenih za družbeni standard.

• Posestvo krije z dnevno proizvodnjo 6000 litrov mleka sedanje potrebe 30.000 prebivalcev Ljubljane, če pri tem upoštevamo povprečno dnevno potrošnjo 0,2 litra na prebivalca, s 770 tonami zelenjave letno pa v mnogočem prispeva k boljši preskrbi mestnega prebivalstva z najrazličnejšimi vrtninami.

• Že v naslednjih dveh letih, do leta 1965, bo moč doseči rentabilno proizvodnjo ob prodajni ceni mleka 87,6 dinarjev za 1 liter, v skladu s konjunkturo pa tudi v proizvodnji baby-beefa, vrtnin in vseh ostalih proizvodov.

• V prihodnjem sedemletnem perspektivnem razvoju predvidevajo na posestvu tudi povečanje obdelovalnih zemljišč za 1737 ha, kar bi bilo že za 130 odstotkov več v primerjavi z razdobjem pred štirimi leti.

• Do konca leta 1970 bo posestvo proizvedlo za trg že 5 milijonov 130 tisoč litrov mleka letno, kar bi pri dnevni proizvodnji 15 tisoč litrov, zado-stovalo za prehrano 50 tisoč prebivalcev našega glavnega mesta.

• Ob tem bežnem pregledu pogledjmo še, kje vse ima posestvo svoje obrate. V tem času združuje pet kmetijskih obratov in sicer na Jesenkovem, Bokalah, Brestu, Verdu in v Horjulu, razen tega pa ima tudi svoj strojni obrat.

• Oba zbora naše občinske skupščine sta podprla napore delovnega kolektiva kmetijskega posestva Barje s tem, da bo občinska skupščina v okviru svojih možnosti vselej prispevala svoj delež k uresničitvi velikih načrtov, ki si jih je posestvo zastavilo v svojem sedemletnem perspektivnem razvoju.

NAŠI RAZGOVORI

Orodjar o sebi in o svojem poklicu

Kot bi jo stiskale klešče, se zajeda v ozko sotesko pod Golovcem, onstran Ljubljane, na Rudniku, edina tovarna, ki skrbi za potrebe tekstilne industrije v Sloveniji. To je tovarna „UTENSILIA“, ki izdeluje utensilije za potrebe tekstilne industrije tudi izven meja naše republike in že uspešno prodira na tuje tržisce.

Kaj meni o kolektivu, proizvodnji in notranjem življenju svoje tovarne, v katerem prebije večji del dneva, Viktor Mrhar, orodjar v tovarniški orodjarni.

„Naša tovarna ni neznano ime mnogim, ki se kakorkoli ukvarjajo s potrebami tekstilne industrije, pa tudi podjetja sorodne stroke vedo zanj, saj imamo v mnogočem kaj skupnega. Letos bo minilo deset let, odkar sem zaposlen v njej in je z leti, kot mnogim članom našega kolektiva, postala del mojega življenja. Nad 500 nas je. Kolektiv je

med seboj precej povezan in medsebojni odnosi so tovariški in res dobri. Mladinec nas je prek 100. Veliko lahko storimo, marsikaj pa se tudi naučimo od starejših, izkušenih tovarišev.

V naši tovarni izdelujemo kar precej izdelkov za potrebe tekstilne industrije in to od tekstilnih čolničkov, lučalnic, tkalskih cev, osnovnih valjev, posebnih čebrov in še mnogokaj. Prav gotovo bi lahko še marsikaj izdelali, vendar tega danes zaradi zastarelosti strojev in močnega pomanjkanja potrebnih prostorov, ne zmoremo. Stroji pa so izrabljeni in dan za dnem so potrebni nenehnega popravila. Lahko rečem, da imamo danes v tovarni že skoraj 85 odstotkov izrabljenih in zastarelih strojev.

Viktor Mrhar še pripoveduje:

Plan je pri zastarelosti strojnega parka in pomanjkanja potrebnega prostora precej visok. Zato sta kolektiv in uprava uvidela, da kljub našemu velikemu prizadevanju v podjetju ni zaželenega ekonomskega uspeha, in sta se odločila za gradnjo potrebnih obratov v Kozarjih pri Ljubljani. Gradili bomo etapno ter bo gradnja zaključena v razdobju 4 do 5 let. Z gradbenimi deli so že pričeli in prihodnje leto bomo dobili prvi nov in sodobno opremljen lesni obrat.

Po moji sodbi je kulturno in športno življenje na Rudniku vendarle premalo razgibano. Vzrokov je prav gotovo več. Nekaj v pomanjkanju potrebnih športnih igrišč, kulturnega doma, kinematografske dvorane, nekaj pa tudi zaradi potrebnega športnega kadra.

Ker vas zanima še to, na kaj pomislim, ko po dokončanem delu prestopim tovarniški prag, vam bom povedal, čeprav je to danes že precej vsakdanja stvar. A zame le ni in morda še za mnoge, ki morajo stanovati v barakah, kot jaz s svojo družino. To je: kdaj se bom selil? Obljubili so mi, da bo to v letu dni!

RAZMIŠLJANJA

Postavimo troje vprašanj

Domala v vsakem večjem kraju imamo posebno večjo ali manjšo sobo, ki ji pravimo zadnji dve leti — klub. Ta je v združnem, prosvetnem ali gasilskem domu. V klubu so miza in stoli, včasih tudi klopi, na koncu sobe je nameščen televizor. Klub je pravzaprav televizorjevo domovanje, televizor narekuje tudi klubsko življenje, odreja klubu „obratovalni čas“. V klubu je tudi knjižna omara, rekli bi — knjižnica. Vodstvo kluba pripravi vsako

leto nekaj predavanj. Ker je pomanjkanje prostora pri nas kronično, so v blubu tudi vse seje in množični sestanki.

V kratkem: zdi se, da je klub potrebno zlo, vezano na obstoj televizorja.

Klub je po pravilu v celotni oskrbi prosvetnega društva, ki se trudi, da bi klub vendarle živel, mu skuša z večjim ali manjšim uspehom najti primeren program, a ker je po navadi v teh prizadevanjih osamljeno, uspeh ni kaj velik.

Življenje pa teče svojo pot naprej, realistično in brez predsodkov, in pušča naš klub ob strani.

Postavimo si troje vprašanj:

Ali je klub odveč, je res samo nepotreben uvožen domislek?

Je mar klub samo soba s televizorjem?

So res kulturno-prosvetna društva edina, ki naj jim bo klub na skrbi?

Klub je in ni importirana zamisel. Ime samo je resda uvoženo, njegova vsebina pa ne. V naši mili domovini imamo že stoletja prapodoba kluba — gostilno, ki le v izjemnih primerih služi svojemu namenu — gasiti žejo in tešiti lakoto, v glavnem pa je bilo in je shajališče, edini družabni prostor, kjer so se možaki pogovarjali — ob litru seveda — o vsem mogočem. Klub naj bi torej opravil isto, le na višjem nivoju, po nekem premisleku in redu, organizirano, kot pravimo, in pa — brez litra.

Klub seveda ni samo prostor s televizorjem, klub je življenje, je del družabnega živ-

ljenja posameznega kraja, je shajališče vseh, katerih zanimanje sega prek hišnega praga, vseh, ki se družabno in družbeno udeležujejo, vseh, ki se hočejo pogovarjati, kot pravimo, o javnih zadevah, ki hočejo o tem razpravljati, dokazovati drug drugemu svoja stališča, ki hočejo še kaj zvedeti ali drugim kaj povedati.

Umljivo, da potemtakem klubsko življenje ne more biti samo na skrbi kulturno-prosvetnih društev, temveč vse širšega kroga. Klubsko življenje mora biti skrb vseh, ki se v kraju ukvarjajo z organiziranim političnim, družbenim ali društvenim delom. Za vse organizacije in organizatorje je klub najprimernejša oblika udeleževanja, ker bodo sčasoma prihajali v klub vsi, ki jih tako ali drugače zanima družbena problematika. In s temi lahko prav vse organizacije računajo.

Potemtakem:

Klubsko življenje v posameznem kraju naj vodi poseben programski odbor, sestavljen iz sposobnih predstavnikov vseh družbeno-političnih in množičnih organizacij ter društev, ki naj skrbi za najprimernejši program in njegovo realizacijo. Vodja kluba ali oskrbnik kluba je tehnična služba, opravlja jo lahko pooblaščenec katerekoli organizacije, najbolj naravno tiste, katere last je klubska oprema. Predstavniki vseh organizacij sestavijo enoten klubski program, ki odgovarja nalogam posameznih organizacij in potrebam in pa željam prebivalstva.

Rekli bi torej lahko, da klub ni odveč, nasprotno, potreben bi bil seveda tudi tam, kjer ga še ni.

B. Makovec

STATUTARNA RAZPRAVA

Delitev sredstev le v okviru celotne delovne organizacije

Delovne organizacije naj gospodarijo s sredstvi čim bolj smotrno in naj omogočijo njihovo enostavno in razširjeno reprodukcijo. Z boljšim izkoriščanjem proizvodnih kapacitet bomo zadostili tudi načelu uvajanja nove tehnike v proizvodnjo, kajti čim bolj bomo izkoriščali proizvodna sredstva, tem hitreje se bodo uporabljala, kar bo zahtevalo njihovo obnovo. Popolnejše izkoriščanje kapacitet, ki ga bomo dosegli z uvajanjem druge in tretje izmene. Ovira za popolnejše izkoriščanje proizvodnih kapacitet je med ostalim tudi pomanjkanje surovin in reprodukcijskega materiala, pri čemer se ne smemo zadovoljiti z uvozom, ampak moramo razvijati domačo surovinsko osnovo. Vendar pa si boljšega in racionalnega izkoriščanja proizvodnih kapacitet, mehanizacije in avtomatizacije proizvodnje, ne moremo zamišljati brez ustrezne izboljšave in modernizacije tehnološkega postopka in pa metod dela. Znanstvena organizacija dela, znanstveno proučevanje delovnih metod, študij časa in študij gibov, predstavlja ključen problem rasti produktivnosti.

V delovnih organizacijah, kjer že obstajajo ekonomske enote, nastane problem, kako naj se sredstva delovne organizacije razdele med posamezne ekonomske enote. Proces decentralizacije se začne z decentralizacijo sklada skupne porabe in njegovih delov. Sredstev za amortizacijo, ki so sredstva za enostavno reprodukcijo pa naj delovne organizacije ne dajejo v upravljanje posameznim delovnim enotam, ker bi sicer porušili vsklajenost proizvodnih kapacitet.

Bodoči statut naj določi vrsto sredstev, način njihovega pridobivanja, pravice in pa

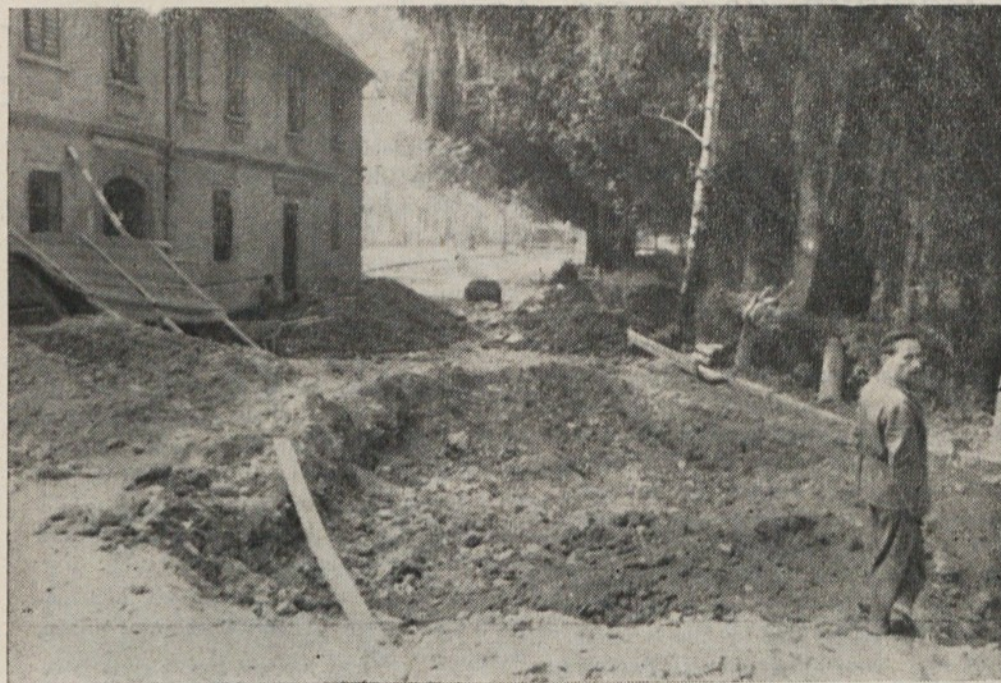
dolžnosti v zvezi z nabavo in odtujevanjem sredstev, plan investicijskega vzdrževanja, možnosti kreditiranja in oris investicijske politike.

Delitev sredstev se lahko izvrši le v okviru celotne delovne organizacije s pomočjo enotnega pravilnika ali pa na nivoju ekonomskih enot, ki več ali manj vplivajo na delitev. Delitev, ki je povezana s formiranjem skladov, neposredno vpliva na gospodarjenje in upravljanje, večkrat pa je tudi vzrok notranjim trenjem, zato je treba delitvene odnose proučevati kompleksno, da bi našli najracionalnejše rešitve.

V statut delovne organizacije bomo vnesli le osnovne principe delitve dohodka; toki formiranja dohodka, delitev čistega dohodka na osebne dohodke in sklade, upoštevajoč politiko razvoja delovne organizacije ter principe delitve osebnih dohodkov na osnovi delovnega časa, količine vloženega dela, kvalitete proizvodov itd. V pravilniku o delitvi čistega dohodka je treba določiti konkretno politiko in proporec za delitev čistega dohodka v skladu z doseženo produktivnostjo dela in poslovnim rezultatom.

Pri delitvi osebnih dohodkov naj bo tudi uresničeno načelo socializma, naj vsakdo daje po sposobnostih in dobiva po vloženem delu. Zavrčeti je treba uravnilovsko pojmovanje osebnih dohodkov in neposredne proizvajalce s sredstvi in tudi predmeti dela. Principi delitve dohodka lahko pospešijo ali pa tudi zavrejo iniciativo ljudi v proizvodnji kakor tudi v upravljanju.

Metka Skubic

V Eipprovi ulici so se zdaj lotili še kanalizacije. Dela bo dovolj vse tja do konca leta, kot kaže pa bo še nekaj ostalo tudi za prihodnje leto, ko bodo skušali zadovoljiti željam mnogih stanovalcev.

Beležka uspehov zavoda za prosvetno-podagoško službo

Nadaljevanje s 5. strani

knjižico „LEZE, LEZE POLZEK POČASI“, v kateri je 21 najrazličnejših pesmi za razne prilike. Poleg razlage, oziroma navodila, kako naj se pesmi spremljajo z novjšimi glasbenimi instrumenti, so na začetnih straneh tudi privlačne igre za ostrenje otroškega sluha. Knjižica je vsestransko odličen priročnik za vsakega sodobnega vzgojitelja v predšolski, šolski ustanovi ali v nižjih razredih osemletke.

Iz beležke našega „Zavoda za prosvetno-pedagoško službo sem izčrpala le bomo. Sadev pa je mnogo več!

Le še to: ZA 29. NOVEMBER V IMENU MNOGIH VZGOJITELJEV NASE OBCINE ISKRENO PRIZNANJE IN PRAV TOPLA ZAHVALA!

Marija Turk

VLADO FIRM

Spomini, ki ne tonejo v pozabo

Pred nami vstajajo in oživljajo nepozabno težki, a tudi lepi spomini na partizanske borce odreda, ki se je bil po gozdnatih hribih Dolomitskega pogorja, borcev Dolomitskega odreda, ki je, čeprav ne velik po številu, zato pa požrtvovalen in borben, nad dve leti zmagovito branil „ljubljska vrata“ pred silno premočjo dobro oboroženega in zahrbtnega sovražnika in domačih pomagačev.

Ceprav se je dan za dnem zaletaval v kamniti zid partizanskih borcev, se je moral vsakokrat iz mnogih napadov

gozdovih, pa ni potekalo taboriščno mirno in urejeno. Le redko je minil dan, v poletju ali zimi, ko je pritiskal miraz, da je pokalo mlado drevje, da se ne bi vračali z uspešnih akcij v bližnji ali daljnji okolici. Borci so težko in z neučakanostjo pričakovali dan prvega velikega spopada s sovražnikom. Ker staro taborišče ni bilo več varno, je bilo treba poiskati drugo. Domačini so borce sproti obveščali o gibanju sovražnika in jih tudi opozorili, da v starem taborišču niso nič več varni.

ta sploh opazil. Tako je izvidnica, ki se je pritihovala najbliže k sovražniku, zadela nanj in se spopadla z njim.

Povelja italijanskih oficirjev so presekali bliskoviti in ostri rafali partizanske strojnice. Nepričakovani partizanski napad pa je zmedel italijansko predhodnico. Imeli so žrtve še preden so mogli ugotoviti, kako močna partizanska skupina jih je napadla. Partizanske izvidnice pa so kratko sovražnikovo presenečenje izkoristile in se z dragocenimi podatki urno vrstile nazaj v taborišče.

škornji. Nepregledna vrsta za vrsto italijanske soldateske, se je vzpenjala navkreber, da bi zdrobile maloštevilne partizanske borce, ki so čakali le še na ukaz — streljaj! Italijanske puške so zapokale, strojnice zadrdrle. Orožje partizanskih borcev pa je še vedno molčalo, borci pa, kot da bi se bili vdrli v zemljo, nikjer jih ni bilo videti. Čim bliže pride sovražnik k položajem, tem popolnejši bo uspeh.

Obrazi partizanskih borcev so bili odločni. Strahu niso poznali, čeprav je prenekateri prenehal prešteti bližajočega sovražnika, ker je bilo videti, da mu ni ne konca ne kraja. Prašna cesta jih je bruhalo, da so rasli po pobočju kot gobe po dežju.

Ze pa so zažvižgale po zraku prve partizanske bombe, zaropotali so prvi streli strojnic in zapokale prve puške partizanskih borcev. Na vseh koncih in krajih se je odprl pekel. Partizanskih borcev pa ni bilo videti. Italijani so postajali zmedeni. Povsod naokoli je pokalo, zadeti so padali, ranjenci so stokali, a partizanov še vedno ni bilo videti. Zdajci je partizanski „hura“ pretrgal ozračje. Kot da se je razparalo ognjeno nebo. Smrt je neizprosno kosila po sovražniku, ki se je pričel umikati. Maloštevilni partizani so napredovali. Z drevja pa so poplesavale sestreljene vejice, med ognjem, dimom in sončno vročino pa so bežali italijanski vojaki, dokler jih ni zaustavila pomoč, ki je prihajala za njimi.

Napadalci so se končno ustavili in pričeli urejati svoje vrste. Hrabro partizansko obrambo so poskusili zмести z minometalskim ognjem. Toda, tudi to ni pomagalo Italijanom. Vsak njihov poskus se je končal z neuspehom. Tako so potekale ure v hudem boju in bližal se je mrak. Sovražnikov up v zmago je postajal vedno manjši. Še zadnji poskus. Italijani so končno uredili svoje vrste in napadli. Tedaj pa so tudi borci Dolomitskega odreda kot jata sokolov napadli sovražnika. Preboj je bil silovit. Sovražnikov obroč je bil v trenutku razbit. Tako sovražniku po celodnevem napadanju ni preostalo drugega, kot da se je klavrno vrnil v dolino, v zavetje žičnatih španski jezdecev, z velikimi izgubami.

Toda, tudi na glavni cesti mu zasede dolomitskih borcev niso prizanesle. Napadale so ga in preganjale. Tako so bili borci Dolomitskega odreda res lahko zadovoljni s svojim prvim velikim bojnim uspehom — zaslužen zmago, ko so se sešli in zopet zbrali v Prapročah, da vnovič uredijo svoje vrste in se pripravijo za nove boje, bliže k osvoboditvi.

Borci so pričakali italijansko vojaško kolono, ki je hotela napasti taborišče, dobro pripravljeni. Vse naokoli je bilo tiho. Minute so potekale in partizanski borci so vedno krčeviteje stiskali v rokah svoje dobro zvesto orožje. Ze so se zasvetili prvi italijanski bajoneti, z grmovjem redko zarasle jase so že gazili prvi italijanski

Tako so borci po sklepu taboriščnega vodstva preselili svoj tabor na neber Malega ključa. Spodaj pod njim, se je v dolini zvijala cesta proti Horjulu, oddaljenejša pa je kot siva črta tekla proti Polhovemu Gradcu. Življenje na teh cestah ni nikoli mirovalo. Nenehno so se pomikale po njej kolone sovražne vojske, ropotali vojaški kamioni in patrolirale sovražnikove vojaške in pa policijske patrolje. Borci, ki so vse to vrvenje v dolini neopazno zasledovali, so postajali iz dneva v dan nemirnejši in nestrpnnejši, ker dan velikega spopada še ni hotel nastopiti.

Končno se je noč umaknila jutru in megla sončnemu dnevu, ko so maja 1942 leta prvi streli partizanske straže v Dolomitskem pogorju opozorili partizanske borce v taborišču na bližajočega se sovražnika. Poveljstvo partizanskega taborišča je hitro ukrepalo. Komandirji vodov so prejeli ukaze. Druga četa je morala takoj zasesti pripravljene položaje in tako omogočiti prvi četi umik čez Proško. Na cestah v dolini, se je slišalo brnenje avtomobilov. Postajalo je močnejše, čim bliže je prihajal sovražnik. Da bi se izognili vsakemu presenečenju, so odšle sovražniku nasproti izvidnice. Oborožene so bile z lahкими strojnicami. Previdno so se pomikale po zaraščenem pobočju Dolomitov, oprezale in skušale ugotoviti sovražnikov namen, preden bi jih

in zasledovanj vrniti v svoje postojanke s krvavimi izgubami. Borci, ki so se bojevali po širokem in nepreglednem območju Polhograjskih Dolomitov, so nam prinašali sončno svobodo za ceno svojih življenj.

Odred Dolomitskih borcev se je večal iz dneva v dan. Gozdovi nad Hruševim in Babno goro so sprejemali v svoja zelena skrivnostna nedra vedno nove in nove fante in može, ki so uhajali iz revolucionarne Ljubljane in njenih bližnjih in oddaljenih naselij v Dolomite, čeprav je okupator storil vse, da bi preprečil pobeg prebivalstva k partizanom. Zapiral je, streljal, pošiljal v internacije, a zaman. Vedno novi borci so prihajali in sprva mala partizanska skupina v Polhograjskih Dolomitih, se je razrasla, v močno partizansko enoto, ki je v skrivnem taborišču ni varovalo le budno stražarjevo oko, ampak tudi privrženost, skrb in poštenost okoliškega prebivalstva, raztresenega po zaselkih in vaseh.

Ker so bili borci, ki so prihajali v sovražniku dobro prikrito partizansko taborišče, predvsem mladi ljudje, je bila prva skrb taboriščnega vodstva, da je novodošle borce urilo v orožju, jih spoznavalo s partizanskim načinom bojevanja in jih v političnih urah seznanjalo o dogajanjih in podvigih NOV v Jugoslaviji. Seveda, življenje partizanskih borcev v širnih dolomitskih

TOVARNA VIJAKOV

LJUBLJANA, TOMAŽIČEVA 2

Izdeluje in nudi:

vijake za kovine, za les in za pločevino (kniping) kakor tudi razne specialne vijake po individualnih naročilih. Cene konkurenčne!

Se pridružuje čestitkam ob 29. novembru

MI VAM — VI NAM

Urednikov kotiček bralcem

Ce bi človek v razgibanosti časa želel izluščiti vse, kar čuti v svojem okolju, še toliko bolj pa, da bi ostal vzradošen ob zadovoljnem pogledu na vse, kar so utegnile ustvariti njegove roke, bi potreboval prav gotovo več kot bi sicer tudi pričakoval.

Kje, kako in kdaj? Na vsa ta vprašanja smo v teh dneh ob kopici želja, potreb, ostrih besed na račun tega ali onega, pa spet na „prašnost“ problemov, ki tičijo med ljudmi kot zob časa, skušali ustvariti podobo življenja, ki se poraja na našem podeželju, v naših vaseh in zaselkih, o katerih smo le redkokdaj spregovorili kot morda tedaj, ko smo se srečevali na zborih volilcev.

Kako je bilo torej na prvih letošnjih jesenskih zborih volilcev med našimi občani? Kot vselej doslej. Zivahno ob odkriti kritični besedi in presoji vsakdanjih potreb. Zal pa je tako, da so potrebe eno, možnosti pa drugo.

„Cesta, joj, le kakšna cesta!“ bi vzdihnil vsakdo, ki bi ga pot popeljala na Brdo. Za nameček še nedograjeni kulturni dom, ki so ga vaščani zgradili s prostovoljnim delom že pred dobrimi desetimi leti in od tedaj stoji zapuščen, za „okras kraju“. Kdo ve? V Vnanjih goricah je vodovod ostal še vedno na križpotju med kopico skrbi, mislijo pa tudi, da bi uredili zdravstveni dom in se pri tej akciji povezali s sosedi z bližnje Brezovice in Notranjih goric. Na Kozarjah urejajo postajališča, ki jim manjka le še asfaltna prevleka.

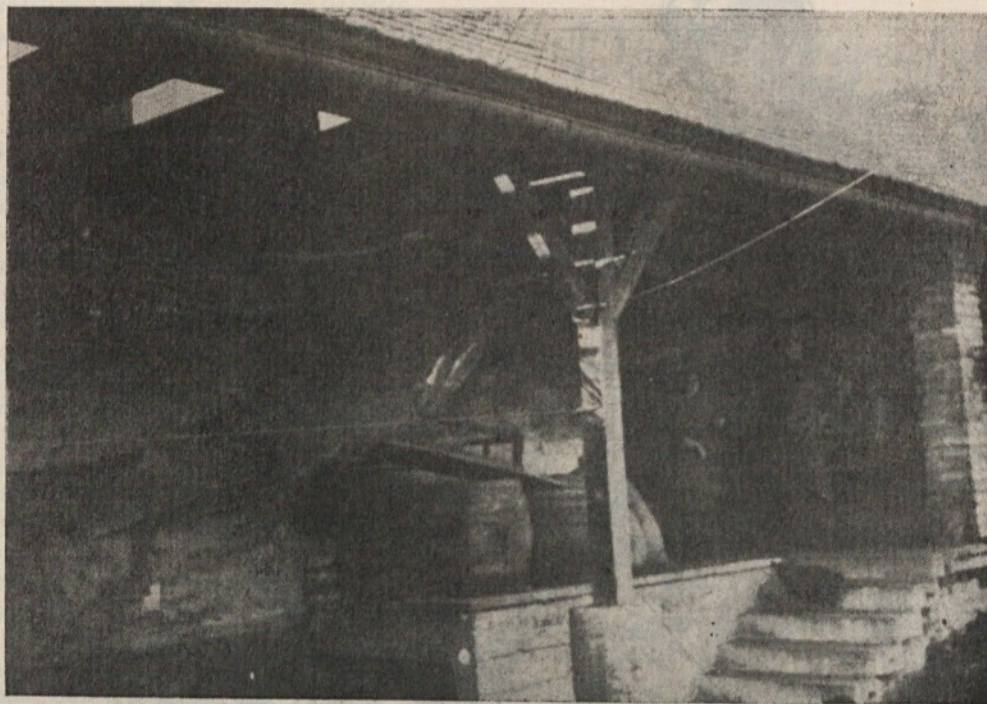
Preselimo se še na Brezovico. Cesta do Podpeči je „trn v peti“ domačinov. Kako tudi ne, saj se njena ureditev vleče že leta in leta, vendar brez uspeha. K temu problemu sodi še ureditev transformatorja, pa ceste na postajo, precej pripomb pa je šlo na račun urbanistične ureditve kraja, saj Brezovice kot kaže, ni v zazidalnem načrtu.

Drobec iz naših zborov volilcev — najširše javne tribune občanov je tudi drobec med kopico želja in potreb. Za vsak kraj je značilno nekaj in vsak potrebuje svoje. Pri zahtevah pa bomo morali slej ko prej upoštevati tudi možnosti, ki jih lahko pri tako zajetnem naročaju problemov, nudi naš občinski proračun s svojimi dokaj skromnimi denarnimi sredstvi.

PREBERITE ŠE TO

Izkoriščanje Barja morda s koristnimi zelišči

Ljubljansko Barje je obširna ravan, preprežena z jarki, prekopi in kdo ve s čim še. Poraščena je s kisljo travo, ki je govedo ne mara, namaka jo močvirje in vendar je polno divjadi, predvsem pernate, kar pa ni dovolj, da bi lahko rekli: Ljubljansko Barje koristi našemu gospodarstvu. Naši strokovnjaki za razvoj poljedelstva so že marsikaj poskusili na Barju, poskušajo in bodo še. Prav gotovo bodo sčasoma na Barju le našli nekaj, kar bo prav gotovo koristilo našemu gospodarstvu in njihovim prebivalcem.

Takole je naš „doktor“ po zeliščni paši na Barju, razgrnil čez dan mreže, ki mu odlično nadomestujejo sončno pripeko za sušenje zdravilnih zelišč.

Takšno razmišljanje me je pripeljalo k človeku, o katerem bi morda kdo dejal, da ima za razvedrilo in zabavo „kaj čudnega konjička“. Bavi se namreč z gojenjem koristnih in zdravilnih zelišč. Končno ni to prav nič čudnega. S čim se vse danes ne bavijo ljudje, s koristnim in pogosto nepomembnim.

Naj ustrežem njegovi želji in ga tokrat imenujem le „magister“, kot ga hudomušno kličejo njegovi znanci in prijatelji. Sam pa zatrjuje, da ni nikoli niti od zunaj videl

kakšnih „boljših“ šol, s katerimi bi si lahko pridobil naslov, s kakršnim sem ga ogovoril tudi jaz.

„Veste, nisem prav noben magister, le kmetovalec. Imam pa veliko veselje z zbiranjem koristnih in zdravilnih zelišč,“ je bil prijazen odgovor, ko sva stopila v njegovo sobo, torej v prostor, ki je lahko soba, laboratorij ali pa oboje skupaj.

Po mizah in policah so se vrstile stekleničke in lončki raznih velikosti, polni sokov in ekstraktov svetlih in temnejših barv. Pri-

jeten vonj po zdravilnih zeliščih mi je močno silil v nos.

„Da ne boste preveč radovedni vam bom sam povedal kaj o mojem konjičku. Tako bova tudi hitreje opravila, ker me preganja čas.“ Strnjal sem se z ugotovitvijo zeliščarja in prikimal.

„Z zbiranjem zelišč se ukvarjam že od mladih nog, ko sem se še kot pastirček podil po gmajni. Rože sem imel vedno rad.“

Med drugim tudi pripoveduje. Ker je življenje pač pestro in njena pot večkrat kar precej zavita v meglo, se temu delu nisem mogel nikoli resneje posvetiti. Pred štirimi leti pa sem se začel strokovno baviti z zeliščarstvom in lahko rečem, da sem dosegel že nekaj uspehov. Prišel sem s poskusnim gojenjem koristnih rastlin na ljubljanskem Barju, torej na tistem Barju, o katerem ljudje govorijo, da ga ni moč uporabiti za prav nič koristnega. In vendarle. Tam imam sedaj manjši nasad koristnih rastlin, „kultiviranih“, kot jim pravimo. Gojenje zahteva veliko truda in potrpežljivosti ter vsaj nekaj osnovnega znanja. Vse ostalo si človek pridobi pri delu. Barje ima v sebi dovolj vlage in gotove snovi, ki so potrebne za rast teh rastlin.

V začetku bi bil skoraj obupal, danes pa so že vidni uspehi, ki mi jih daje Barje pri gojenju koristnih rastlin. Barski nasad obsega okoli 2 ha zemljišča. Na njem gojim predvsem poprovo meto (menta peperita), poskusno angeliko, ki jo zaradi prijetnega vonja uporablja industrija za izdelovanje likerjev. V velikih množinah in zelo hvaležno se mi na Barju prav tako razrašča grenčica. Poskušam še s sadikami citronove melise, ki sem jih dobil nekaj iz Nemčije in iz Švice, kjer je kot koristna rastlina zelo cenjena. Pri nas jo še zelo malo poznamo, kot uporabo hladilne in zdrave pijače — čaja. Tudi pri nas so jo že

poskušali gojiti tako, da so posejali seme, kar pa se ni obneslo. Gojim še mentolovo rastlino.“

„Ali imate nasad le na Barju ali morda še kje drugje?“

„Manjši nasad imam še pri Zalah. Za Barje bi pripomnil še to. Vsekakor bi se ga dalo pod strokovnim vodstvom na veliko izkoriščati, to pa bi našemu gospodarstvu zelo koristilo, ker je povpraševanje po takih rastlinah posebno veliko na tujem tržišču. Zelo sam dobil pomudbe, ki jim pa ne morem ustreči. Res je, da bi to zahtevalo precej finančnih sredstev, ta pa bi se v najkrajšem času bogato obrestovala. Barje bi bilo potrebno najprej meliorirati, pomladiti in storiti še marsikaj.“

„Kako pa ravnate s svežimi rastlinami? Imate posebne sušilnice?“

„Kar pogledjte,“ je dejal in z roko pokazal skozi vrata. „Tam vise široke in velike mreže, vidite? Imam jih pa kar pod streho, drugje ni prostora. Sušenje mora biti termalno in neumetno, ker to škoduje rastlinam. Poskusil sem že z umetnim sušenjem, kar pa se ni obneslo. V senci se enakomerno suše po cele dni, in rože so pripravljene za čaje.“

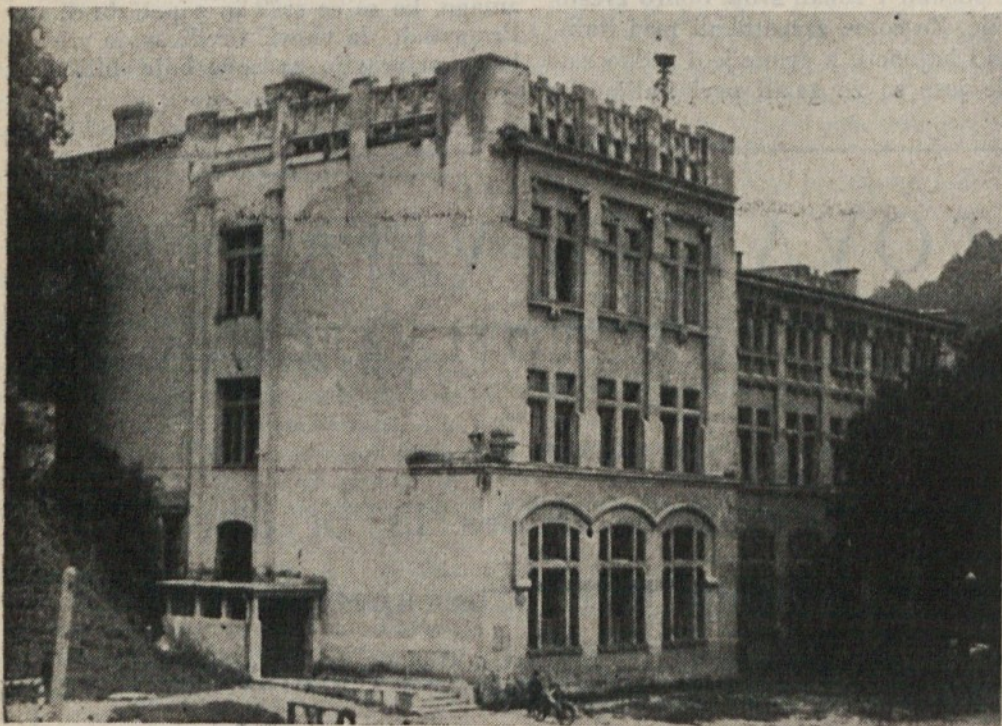
(VI)

Naši kulturni spomeniki

Vrhnjski rojak, ki mu je Ljubljana z njim pa toliko bolj Rožnik postal med njegovim življenjem drugo domovanje, daleč od vrha sv. Trojice, je našel tudi zdaj med nami svoj skromen kotiček. Ivan Cankar — ob Skodelici kave, mojster umetniške besede, ob Hlapcih pa razvnet napredni duh, je na svojem Vrhu, na Rožniku, ostal za vselej kot podoba mojstra umetniškega peresa in velikega naprednega rodoljuba.

Angora v novih delovnih prostorih

V nekdanjo šolo „Oskarja Kovačiča“ se bo zdaj preselila tovarna pletenin „Angora“, ki bo bržčas že v bližnji prihodnosti prenesla vso svojo proizvodnjo na ta naš mestni predel.

Športni dogodki

Zadnji mesec je minil v glavnem v borbah nogometašev in rokmetašev na zelenih poljanah. Po nesrečnem odstopu Odred-Krima nas v slovenski ligi zastopa le še Svoboda z Viča in se tako lahko zanimamo le še za njo. Ugotovimo lahko le, da so se športniki pred neugodnim jesenskim vremenom že več ali manj umaknili v dvorane.

NOGOMET: S spremenljivo srečo nastopa Svoboda v slovenski ligi. Po izredno zadovoljivem začetku kaže, da so igralci sedaj v manjši krizi, priznati pa moramo, da se jim odsotnost nekaterih najboljših igralcev močno pozna. Kljub temu pa smo prepričani, da nas Vičani ne bodo razočarali. Edino kar nas sedaj lahko še vznemljuje je to, da nismo imeli priložnosti, da bi videli povratno srečanje obeh krajevnih tekmecev, v katerem bi se Svoboda lahko maščevala Odred-Krimu za poraz iz lanskega tekmovanja.

ROKOMET: Klub Partizan Krim iz Rakovnika, ki se letos le s težavo prebija od ene pa do druge prvenstvene tekme, je za sedaj na ne preveč zavidljivem šestem mestu. Sam plasma ni toliko vznemirljiv kot dejstvo, da je med njim in predzadnjim na lestvici le nekaj točk razlike, med njim in pred njim plasiranim pa kar precej. In da bi bilo stanje še slabše, je prišlo še do incidenta na tekmi s Kovinarjem, v katerem je bil precej poškodovan trenutno najboljši njihov igralec Samo Dostal, najboljši strellec letošnje republiške lige. Mladi igralci pa še niso izgubili poguma in če bodo materialne možnosti ugodne ali vsaj zadovoljive, se ni bati, da bi izpadli iz lige. To pa je tudi njihov edini letošnji cilj.

KOSARKA: Igralci Svobode so z dvema točkama prednosti zmagali v vzhodni II. slovenski ligi in si tako po enoletnem premoru zopet priborili nastopanje v najelitnejši republiški konkurenci. Po trenutni lanski krizi smo letos prepričani, da bodo Vičani svojo uvrstitev v ligi obdržali in bodo še dalje zastopali barve naše občine v prvi republiški košarkarski ligi.

TELOVADBA: Po kratkem poletnem premoru so se telovadnice društev Partizan v naši občini ponovno napolnile. Mladina, ki z veliko vnemo zahaja v te prostore ima najboljše pogoje v TVD Partizan Trnovo, medtem ko je v „Partizanu“ na Viču kljub delavnim telesno-vzgojnim delavcem delo precej oteženo, saj so na voljo kaj skromni prostori. In če pri tem pomislimo samo na Marjo Cerkovnikovo, članico tega marljivega kolektiva, ki je letos osvojila mladinsko državno prvenstvo, potem moramo videti, da bo treba tudi tu pogledati, kaj se da izboljšati in omogočiti še kvalitetnejše dosežke!

(si)

Redna telesna vzgoja tudi pri razrednem pouku

Zadnja analiza o stanju telesne vzgoje na področju naše občine s posebnim vprašalnikom, ankete in s pomočjo rednih pregledov strokovnjaka, kakor tudi s pomočjo ugotavljanja telesnih okvar učencev, je pokazala, da na naših osnovnih šolah pri razrednem pouku ni bilo redne telesne vzgoje ali pa je sploh ni bilo, čeprav je predvidena s predmetnikom in učnim načrtom. Vse analize so pokazale nujno potrebo po telesni vzgoji, saj je že dokazano, da so vse poznejše telesne okvare pogojene prav z nezadostno telesno vadbo na začetku razvojne poti učenca, to se pravi na nižji in srednji stopnji osnovne šole.

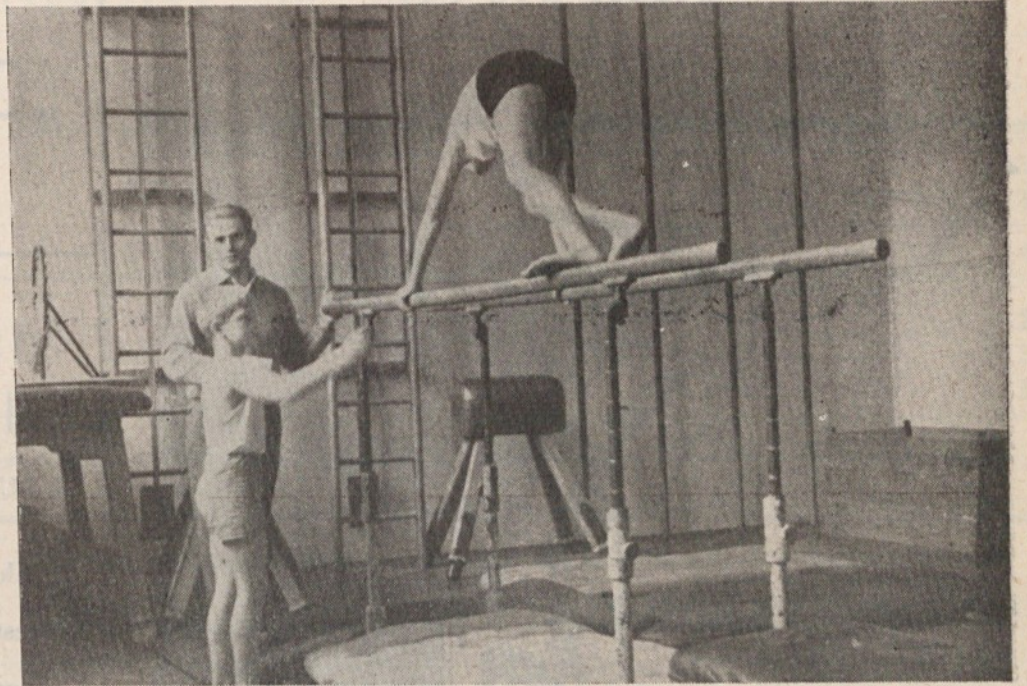
Eden izmed glavnih vzrokov za tako stanje je prav gotovo dejstvo, da učitelji ne obvladajo teoretičnega in praktičnega programa telesne vzgoje na tej stopnji, zaradi česar ni bilo čudno, da smo v mnogih primerih formalno sicer imeli pri razrednem pouku „telovadbo“, ki pa je bila sama sebi namen, brez vsakega načrtnega dela, ki bi razvijalo vsestranske zmogljivosti učencev.

Zaradi takšnega stanja je bil zavod mnenja, da je potrebno odločno poseči ter urediti problem telesne vzgoje na nižji in srednji stopnji osnovne šole.

Prejšnji mesec so bili na našem področju štirje seminarji za učitelje razrednega pouka. Seminarji so bili razdeljeni na teoretični in praktični del. Teoretični del je zajel: okvirni učni načrt, vpliv telesnih vaj na organizem, gibalne potrebe otroka od 7 do 15 let, shemo učne ure, pouk telesne vzgoje v različnih pogojih in ocenjevanje telesne vzgoje.

Na seminarju za učitelje telesne vzgoje na naših šolah, so se udeleženci seznanili z osnovnimi metodami dela pri pouku telesne vzgoje in si v marsičem obogatili svoje pedagoško znanje.

V praktičnem delu pa so se udeleženci neposredno ob demonstracijah s skupino učencev seznanili z osnovami atletike (hoja, drža, tek, skoki), s talno telovadbo, z orodjem kot, z zapreko, z igrami z žogo in s športnimi dnevi.

Cilj celotnega seminarja je bil — boljše delo pri razrednem pouku telesne vzgoje. Vsi udeleženci seminarja so bili s takim načinom

dela zelo zadovoljni, saj so imeli prvokrat priliko program predelati tudi v praksi.

Seminarja se je udeležilo 99 učiteljev razrednega pouka, priključile pa so se jim tudi prosvetne delavke naših varstveno-vzgojnih ustanov.

Velika udeležba nam dokazuje, da se večina prosvetnega kadra zaveda resnih problemov telesne vzgoje naših otrok ter, da želi svoje delo vskladiti z zahtevami predmetnika učnega načrta in družbe nasploh.

- Dejstvo pa, da se okrog 35 učiteljev razrednega pouka teh seminarjev ni udeležilo,
- pa je obenem dokaz, da je v naših vrstah
- še precej prosvetnega kadra, ki smatra
- telesno vzgojo za nekaj drugorazrednega v
- primerjavi z ostalimi učnovzgojnimi področji, pri tem pa ne razume najožje zveze
- med fizičnimi in psihičnimi pogojenostmi
- naših otrok.

Tomaž Weber

DELAVSKA UNIVERZA VIČ - RUDNIK

Program kinopredstav za mesec-december:

7. in 8. decembra — jugoslovanski film

„PET MINUT RAJA“

14. in 15. decembra — italijanski film

„CIOCARA“ (ČOČARA)

Igra Sophia Loren

21. in 22. decembra — franc. komedija

„TAKSI IN PRIKOLICA“

Je samolepljiv — zato brez pribijanja — brez ovlažjenja?!

Sredi tega meseca so v „ILIRIJI“ pričeli s poizkusno proizvodnjo novega proizvoda, imenovanega „TERMOBAND“.

Termoband je samolepljivi tesnilni trak iz penaste snovi. Uporablja se za zatesnitev oken in vrat, kot podloga za različne predmete, ker preprečuje drsenje, opraskanje pohištva ali stekla, zavaruje proti prepihu, hrupu, cestnemu prahu in sajam, daje boljšo stabilnost ter blaži udarce in zvok.

Z njim je torej lahko zatesniti okna in vrata v stanovanju, vrata avtomobila, lahko ga prilepite pod telefon, pepelnik ali radioapar, namizno svetilko in podobno.

Tržišče kaže za ta izdelek zelo veliko zanimanje, zaradi številnih prednosti in odlik in v „Iliriji“ pravijo, da imajo razprodano že vso letošnjo produkcijo.

Poudarjajo, da je to zaenkrat le poizkusna proizvodnja, s pomočjo katere bodo proučili zanimanje in potrebo trga po tem izdelku. Prepričani pa so, da se bo ta proizvod uvrstil v asortiman njihovih izdelkov, kar potrjuje že dosedanje veliko zanimanje trgovine, saj je uporaba Termobanda enostavna, praktična in vsestranska, ker je trak samolepljiv in ga ni treba ne navlažiti niti pribiti.

Sedaj izdelujejo Termoband v naslednjih dimenzijah: 4 m dolžine, 10 mm širine in 4 milimetre debeline. Prodajajo ga v dvobarvnih polivinil vrečkah. Vrečki je priloženo navodilo za uporabo. Nameravajo pa dati na trg tudi širše dimenzije Termobanda.

Na koncu je zanimivo omeniti tudi to, da jim bo prav proizvodnja tega novega izdelka omogočila, da bodo presegli svoj letni proizvodni plan.

**Univerzalni
plastični
samolepljivi**

TERMOBAND

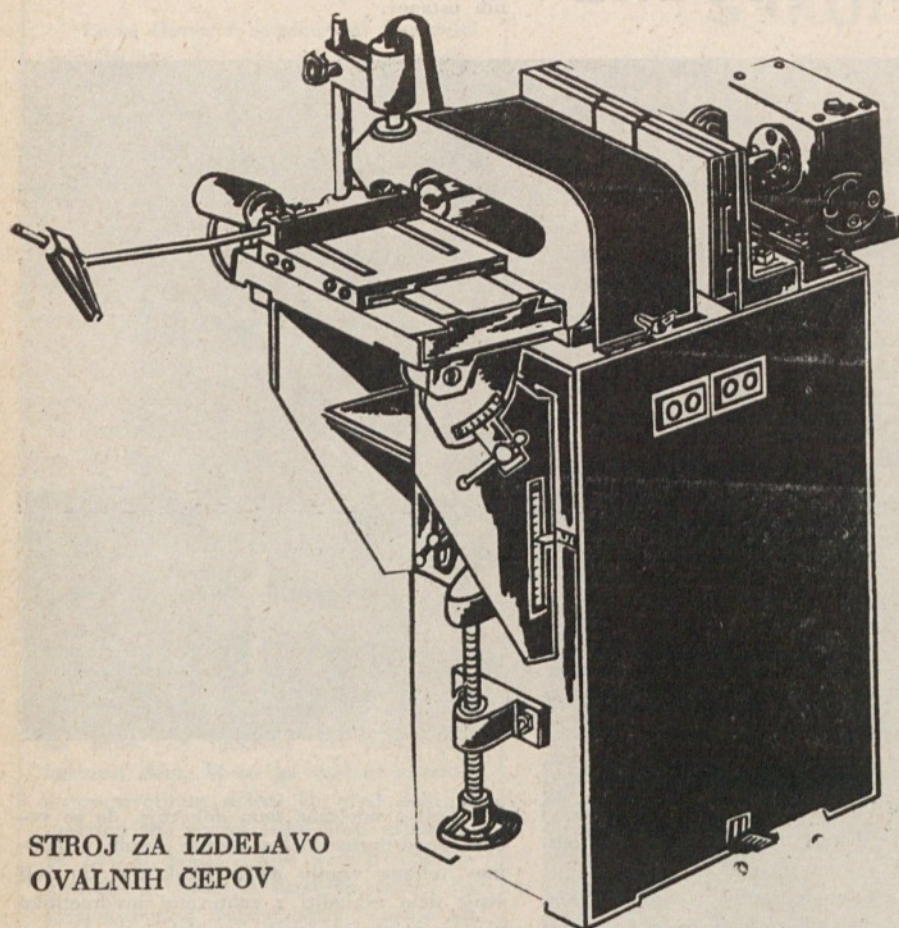
aga varčevati s kurivom, preprečuje prepih,
ropot in vdor cestnega prahu

SAMOLEPLJIV - ZATO BREZ PRIBIJANJA - BREZ OVLAŽENJA

Tovarna kem. izdelkov „Ilirija“ - Ljubljana - Vič

„Naša komuna“, glasilo izdajateljske skupnosti lista občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. — Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. — Izhaja mesečno. — Ureja uredniški odbor: Danilo Emeršič (predsednik), Sergej Epih, Boris Makovec, Ivan Virnik, Vlado Firm, Darko Perovšek in Jože Jesih. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/I, telefon št. 20-728. — Tekoči račun pri NB Ljubljana 600-18-608-25. — Celoletna naročnina 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev in je plačljiva vnaprej. — Tisk Tiskarne šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

Vsem našim občanom čestitajo ob Dnevu republike — 29. novembru in 20-letnici zgodovinskega zasedanja AVNOJ-a v Lajcu:

STROJ ZA IZDELAVO
OVALNIH ČEPOV

„Žičnica“ LJUBLJANA, TRZASKA CESTA 49

DELOVNI KOLEKTIV
VELETRGOVINE

„MERCATOR“
LJUBLJANA
ASKERCEVA 3

vam nudi v vseh prodajalnah svojih
poslovnih enot vse gospodinjske
potrebščine ter raznovrstno
galanterijsko in kolonialno blago

Kovinska industrija
lg pri Ljubljani

Elektrogospodarska skupnost Slovenije
LJUBLJANA — HAJDRIHOVA 2

s svojimi združenimi podjetji in upravo v Ljubljani

GOSTINSKO PODJETJE

„Vrhničan“
LJUBLJANA

„IGO“ IZDELAVA GOSTINSKE OPREME
LJUBLJANA
TRNOVSKI PRISTAN

GOSTINSKO PODJETJE

„OTOK VIS“
LJUBLJANA

Inženirski biro
Elektroprojekt
LJUBLJANA — HAJDRIHOVA 4

izdeluje investicijske programe in vso
investicijsko tehnično dokumentacijo
ter se s svojimi uslugami toplo pripo-
roča vsem naročnikom.

TOVARNA TEKSTILNIH
POTREBŠČIN

Utensilia
LJUBLJANA — RUDNIK 24

nudi kvalitetne tkalske in predilniške
utensilije vseh vrst

Iskren pozdrav ob Dnevu republike in
ob 20-letnici zgodovinskega zasedanja
AVNOJ-a v Lajcu

TOVARNA KEMICNIH IZDELKOV

ILIRIJA
LJUBLJANA

Cosmos

INOZEMSKA ZASTOPSTVA
LJUBLJANA
CELOVSKA CESTA 34

konsignacijska skladišča avtomobilskih
nadomestnih delov:

Ljubljana, Celovška cesta 34

Servisni obrat:

Ljubljana, Dolenjska cesta 114

Predstavništvo:

Beograd, Ulica 1. maja 11

GOSTINSKO PODJETJE

„KRIM“
LJUBLJANA

Tobačna
tovarna

Pridružujemo se vseljanskemu slavlju
ob praznovanju Dneva republike in
zgodovinski obletnici II. zasedanja
AVNOJ-a v Lajcu

UŽITEK

GOSTILNA
„PRI KOPAČU“
BREZOVICA

GOSTILNA
FRANC KETE
HORJUL

GOSTILNA
JANEZ PREBIL
HORJUL

„VINOCET“
LJUBLJANA, VIŠKA 60

RESTAVRACIJA
„**POD LIPCO**“ Ljubljana

GOSTILNA
„NOVA VAS“
ROŽNA DOLINA

BUFFET
„POD HRIBOM“
VRHOVCI

GOSTILNA
„PRI KRONI“
POLHOV GRADEC

GOSTILNA
„PRI POKU“

MESARIJA
„BREZOVICA“
BREZOVICA

GOSTILNA
„VRHOVCI“
VRHOVCI

GOSTILNA
„PRI ŽABARJU“
LJUBLJANA, VIŠKA c. 50

GOSTILNA
„TRNOVO“
LJUBLJANA

Gostlinsko podjetje
Podpeč

BUFFET
„ZELENA TRATA“

GOSTILNA
„PODROŽNIK“

GOSTINSKO PODJETJE
„KRIŽIŠČE“

GOSTILNA
„Pri Jesihu“

GOSTILNA
„OB LJUBLJANICI“

GOSTINSKO PODJETJE
„ROŽNA DOLINA“

GOSTILNA
„BRDO“

GOSTILNA
„Viška kuhinja“

GOSTILNA
„GLINCE“

Prometno podjetje
LJUBLJANA - TRANSPORT
LJUBLJANA

Občinska linija — Potniški prevoz

LJUBLJANA — IG — ISKA VAS

POSTAJE	Km	1	2	3	4	5	6	7
LJUBLJANA	18	5.30	6.40		13.00	14.10	14.55	19.00
Ig	5	5.50	7.00	7.01	13.20	14.30	15.15	19.20
ISKA VAS	0	6.00		7.10			15.25	19.30
POSTAJE	Km	8	9	10	11	12	13	14
ISKA VAS	18	4.55	6.00	7.11				17.20
Ig	13	5.05	6.10	7.20	7.20	13.25	14.30	17.30
LJUBLJANA	0	5.25	6.30		7.40	13.45	14.50	17.50

Obratuje ob delavnikih od 1. novembra 1963 do 1. aprila 1964.

Prometno podjetje
LJUBLJANA - TRANSPORT
LJUBLJANA

Občinska linija — Potniški prevoz

TOMISELJ — BREST — IG — LJUBLJANA

1	2	3	4	5	Km	POSTAJE	6	7	8	9	10
4.55	7.55	13.55	15.45	20.00	0	TOMISELJ	7.40	12.00	15.00	19.00	22.50
4.57	7.57	13.57	15.47	20.02	1	Brest	7.38	11.58	14.58	18.58	22.48
5.00	8.00	14.00	15.50	20.05	2	Matena	7.35	11.55	14.55	18.55	22.45
5.05	8.05	14.05	15.55	20.10	5	Ig	7.30	11.50	14.50	18.50	22.40
5.25	8.25	14.25	16.15	20.30	18	LJUBLJANA	7.10	11.30	14.30	18.30	22.20

Obratuje od delavnikih od 1. novembra 1963 do 1. aprila 1964.

Kmetijska zadruga
Dobrova pri Ljubljani

Kmetijska zadruga
Preserje

GOSTILNA
„PRI PRATKARJU“
POLHOV GRADEC

KMETIJSKA ZADRUGA
„VELIKE LAŠČE“
VELIKE LAŠČE

OBRATNO PODJETJE
Mesarija in pekarija
HORJUL

GOSTIŠČE
„Polhograjski dom“
POLHOV GRADEC

Ljubljanske
opekarne

LJUBLJANA
BOKALSKA CESTA 18

SAP-LJUBLJANA

LJUBLJANA, Središka ulica 4

čestita ob DNEVU REPUBLIKE
vsem občanom ter gospodarskim in
družbenim organizacijam na področju
občine VIČ-RUDNIK
in se priporoča za svoje usluge

Gradbeno podjetje
TEHNIKA

Ljubljana, Vošnjakova 8a

gradnje in projektiranje vseh
inženirskih zgradb

TRGOVSKO PODJETJE

„ŠOŠTANJ“
LJUBLJANA
TRUBARJEVA 39

se priporoča
cenjenim odjemalcem

MODNO ČEVLJARSTVO

„Rožnik“
Ljubljana

ROŽNA DOLINA, CESTA V/2

»Žimnica«

Tapelništvo in dekoracije
Ljubljana, Tržaška c. 48

LIVARNA GALJEVICA

„LIGA“
LJUBLJANA, GALJEVICA 266

se pridružuje čestitkam vsem delovnim
ljudem SFRJ in se tople priporoča za
naročila odlitkov iz barvastih kovin

19. Tresočih kolen je sedel na podrto deblo. Z roko je segel v razmršene in oznojene lase. Globoko pod seboj pa je videl prašno cesto, ki je izginjala proti Horjulu in Brežju. Temne sence so gomazele po njej, hitele prek doline in se vzpenjale po pobočju. „Že gredo, naprej moram!“ je z veliko težavo izdaval.

20. Pognal se je navkreber. Njegovi vzdihli so postajali vedno pogostejši. Lačen je bil. Kruh je izgubil, ko se je skotrljal po grabnu. Zaskrbljeno se je oziral v ozeleneli vrh. Zdelo se mu je, da se vedno bolj odmiha. Ni iskal več skritih bližnjic, kar počez je hitel in lovil sapo.

21. „Ne bom jo našel,“ je hlipal in se solzavo oziral po mračnem gozdu. Zdajci je zašumelo za njegovim hrbtom. Obrnil se je in skoraj vzkliknil od veselja. Pred njim je stal partizanski stražar in dobrodušno stmel vanj. „Kaj te je pripeljalo sem gor, Mihe?“ ga je vprašal stražar.

22. „Kje je Jaka, tovariš. Kje je? Mudi se!“ — „Kako si nas vendar našel, povej Mihe!“ je nekoliko strožje povprašal stražar in stopil korak naprej. „Saj tako visoko vendar ne paseš kozo.“ Ko pa je opazil Mihčev vročičen obraz, zaskrbljeni pogled in strgano obleko, ga je prijel za roko. „Z menoj, brž!“

23. „Tovariš komandir, pogledj Mihea. Čez drn in strn ga je prineslo. Pravi, da Lahi obkoljujejo taborišče.“ Komandir je pogladil trepetajočega fanta po laseh in le s težavo sledil hudournišku Mihčevih besed. „Si že priden, ti naš pionir! Sedaj pa s kurčjem na varno, da jim ne prideš v pesti, Mihe!“ je rekel komandir.

24. Borec so hiteli na pripravljene položaje. Iz mitraljezkil gnezd so se tu in tam v soncu zablskale smrtonosne cevi. Le drobce sekunde in že jih je zakrilo listje. Oj, ta izdajalski veter. Šepetaje so hitela povelja od borca do borca, ki so že vsi v ognju pričakovali napad.

25. Dobro skrit v vejevju je komandir z daljnogledom opazoval ozelenelo pobočje, posuto s skritimi sovražnimi vojaki, ki so v strelcih obkoljevali pobočje, ožili polkrog in se približevali partizanskemu taborišču. Neslišno je zdrsnil z drevesa, stopil k tovarišem in dal zadnja povelja.

26. Izvidnice, ki so opazovale sovražnika, so se umaknile in ga brez strela pušale čim bliže k položajem borecev. Sovražnikova premoč je bila velika. Lahi so napredovali v valovih, borec pa so bili nevidni na skritih položajih in so čakali le še na komandirjev ukaz.

27. Že so se zablskale prvi streli in zaregljale strojnice. Partizanski „hura“ je pretrgal beli dan, ki se je v trenutku sprevrgel v oblake dima in v ognjeni svit. Italijani so zmedeni plezali po strmini, padali in se prekopicvali. Partizanske strojnice pa so jih kosile.